

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un jum. . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Nr. de Duminecă
pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare p. 20 fl.
Manuscrise nu se in-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Una sută mie coroane pentru Școala de fete din Arad.

O veste nouă vine din Davos, care face să tresalte inimile noastre de o sfântă emoție.

În urma unei adrese trimise din partea Reuniunii femeilor române din Arad, a sosit azi pe adresa dnei Letiția Oncu președinta Reuniunii femeilor, din partea marelui Mecenant al neamului, Vasile Stroescu, 100.000 de coroane pe seama fondului de zidire al școlii de fete, însoțite de următoarele însuflătoare și înălțătoare șire:

Reuniunea femeilor române din Arad și provincie.

Omagiile mele femeilor române, care din toate locurile țării, aduc obolul lor la întemeierea farului culturii naționale, — în edificarea școlii superioare de fete din Arad.

Pătruns de necesitatea urgentă, a înființării acestui așezământ, vin și eu, în ajutorul stăruințelor D-Voastre, cu obolul meu — de una sută mii de coroane. Doresc ca edificiul proiectat să fie construit conștiincios și să devie un adevărat focar a redșteptării multor generații.

Binevoii, Doamnele mele, a primi asigurarea distinsei stime și venerațiunii, ce Vă păstrez,

Davos Platz, 29 April (12 Maiu) 1910.

ss. Vasile Stroescu.

Ceeace era până ieri deci numai vis, azi prin mărinimia neasămănată a acestui om trimis de Dumnezeu, se poate spune fapt împlinit.

De mult femeile noastre, cu zelul și abnegația pe care li-a sădit Dumnezeu în sufletul femeii române, ostensesc și aleargă ca să adune ban cu ban pentru acest scop, desigur cel mai important și mai arzător dintre toate multele noastre nevoi. Și au mișcat cu entuziasmul lor toate pietrele, au adunat tot ce din sărăcia noastră se putea aduna, și s'a adunat mult, vre-o 60 mii coroane, totuși ce departe erau încă de țintă!... Iar când trebuiau să-și aducă aminte că au secat aproape toate izvoarele și de-aci înainte mijloacele vor spori și mai încet, ținta aceasta le chiar fugia într'un timp neprevăzut.

În împrejurările acestea a venit azi după amiază darul acestui om fără seamă. Nu se poate spune entuziasmul și bucuria ce el a stârnit. Vestea ni-a fost mai întâi transmisă nouă, dela cari numai decât a aflat-o întreagă societatea românească. Oamenii se felicitau reciproc. Dar între femei? Ea a stârnit un adevărat delir! Președinta Reuniunii a convocat imediat comitetul Reuniunii pentru a-i comunica vestea și pentru a aduce mulțumiri marelui binefăcător.

Fapta este de o importanță într'adevăr extraordinară.

Omul acesta, pe care o soartă norocoasă a neamului nostru ni l-a trimis, are nu numai inimă ci mai ales o înțelegere sigură a actelor sale. Dacă în fața marilor sale

binefaceri sântem cuprinși de cel mai profund sentiment al recunoaștinței, trebuie nu mai puțin să admirăm pătrunderea adâncă și înțelegătoare sa în adevăratele noastre lipsuri, care face ca sacrificiile sale mari să ajungă acolo unde într'adevăr trebuie.

Dumnezeu să-i răsplătească pe atât cât bine a adus neamului său prin noua sa jertfă.

Unim și noi glasul sentimentelor noastre de recunoștință cu cel al femeilor române și a tuturor românilor de bine și-l încredințăm că lucru mare a săvârșit și și-a înscris numele pe veci, în istoria culturală a acestei provincii, în care se dă lupta crâncenă pentru apărarea și izbânda definitivă a naționalității noastre.

Un nou partid politic în România.

București, 28 Aprilie 1910.

Domnul Nicolae Iorga, cunoscutul profesor și distinsul scriitor, a ajuns să facă un pas însemnat în stringerea și organizarea elementelor, cari tind la o mai mare accentuare a părții naționaliste în viața publică a românilor. După o consfătuire de două zile, la care a luat parte afară de d-nii Iorga și Cuza, agitatorii principali ai ideii naționaliste, și alți aderenți ai lor, s'a ținut în sala Dacia de-aici o întrunire publică

Cronica rimată.

Cometa.

*Din care lume 'ndepărtată
Din zarea căror alte astre
Ne vii, planetă a lui Halley
Prevestitoare de dezastre?*

*Ce pacoste, ce fărdelege
Și ce Sodomă nouă, vii
Să pedepsești cu focul strașnic
Al cozii tale argintii?*

*De unde ești, din care zare
Pământul nostru ai ochit,
Balaur crunt ne verși pucioasă
Și fum și foc nepotolit?*

*Tu nu ești steaua înspre care
Privește tristul marinar,
Când călător pe larg de ape
I-arată calea ca un far...*

*Nici steaua care'n Noaptea-Sfântă
Lui Baltazar i-se ivi,
Precum nu cred c'ai fost vr'odată
Steluța lui Alecsandri...*

*Tu nu ești steaua drăgălașă
Spre care barzii visători
Iși urcă ochii plini de doruri
În noaptea plină de fiori.*

»Luceafărul« lui Eminescu

*În viața ta n'ai fost, o știu,
Și nici »Luceafărul« ce iese
Pe strada Schewis, în Sibiu.*

*Atunci răspunde-mi pe o rază
O călător fără cămini
De ce, ca spectrul Nimicirei
Te arași pe cer, când e senin?*

*»— N'ai auzit că Emil Isac
Prepară iar un nou volum?
N'ai auzit că popa Mangra
Pornit-a pe-al lui Burdea drum?»*

*Te am înțeles, Cometă dragă,
Îți înțeleg cumplitul rost,
Dar n'ai putea să-mi spui cam unde
Mi-aș căuta un adăpost?*

Delacurcă.

Impresii de teatru.

Th. Réjane: »Bridge«, piesă în patru acte de P. Berton și Cosmo Hamilton.

Dela succesul lui Conan Doyle, cu faimoasele aventuri a lui Sherlock Holmes, o întreagă literatură s'a format și mai toate scenele parisiene s'au adăpat din aventurile detectivilor englezi; ocupând astfel de vre-o doi ani încoace spiritul spectatorilor. Rînd pe rînd s'au aplaudat piese polițienești trase din romanele lui Conan Doyle, piese polițienești inspirate de ele —

Arsène Lupin, Raffles și Nick Carter — sânt pilda celor ce afirmăm. Cam din același categorie de piese, cu mai mult fond însă, cu un subiect, care ar putea să fie și acel al unei drame serioase, este și »Bridge« noua piesă a lui Pierre Berton, fericitul autor al dramei »la Rencontre«, reprezentată în anul trecut la Comedia Franceză.

Această piesă tradusă din romanul englezesc a lui Cosmo Hamilton, este o comedie în care se bicutesc puțin moravurile înaltei societăți englezești. Se critică cu mult succes obiceiul majoratului (fiul cel mai mare moștenește, în Anglita titlurile și toată averea părinților), se atinge chestia atât de des tratată a diferenței de clase și a puterii banului.

Toate aceste chestiuni sânt prezintate cu destul meșteșug. Autorul nu crede în disertațiuni obositoare și fără interes; el le introduce cu destulă abilitate de-alungul acțiunii, destul de interesantă și neșovăind nici un moment.

Într'un mare Casino dintr'un oraș de vilegiatură, întâlnim personajele ce au să joace rolurile principale în intriga ce se va desfășura înaintea noastră.

Un tânăr căpitan Francis Delamère, este sârbătorit și felicitat de toată lumea, pentru a fi câștigat o partidă de »pollo« (un joc englezesc foarte la modă). El e fiul »Duceului de Cheshire«, descendenți dintr'o familie a cărei membri toți au fost sau clinici, sau perverși sau lipsiți de orice inteligență, una din acele familii, cari având rădăcinile departe în negura veacurilor, s'au tocit și ultimele roade nu mai dau nimic. În trecut

foarte bine cercetată, în care s'a proclamat programul partidului naționalist-democrat. Numirea noului partid politic este foarte caracteristică. Naționalismul și democratismul sânt cele două mari principii, pe cari partidul tinde a se clădi statul român. Programul este voluminos și bogat; el cuprinde nu mai puțin decât 44 puncte. Sânt printre ele unele de o importanță capitală, precum de exemplu votul universal, care el singur ar schimba fizionomia politică a țării.

Ar fi o mare îndrăzneală a lega, de acest prim pas constituirea unui partid naționalist-democrat, mari speranțe. Este deocamdată o încercare ce se face pentru a uni la un loc elemente, cărora clasele politice ale partidelor istorice li-se par prea strâmte. Nu se poate zice că partidele istorice ar fi lipsite de naționalism, nici că ele n'ar fi dispuse a reprezenta și principii democratice. Cu toate aceste trebuie de altă parte recunoscut, că vâna națională și democratică, care străbate organismul lor, este de un calibru îngust și numai din când în când și în mod incidental, ea se lărgeste. Mișcări mari ale poporului, s'au făcut totdeauna pe baze naționale; unul din cele două mari partide istorice s'a născut chiar din simțemintele naționale și liberale ale boierilor și țăraveșilor.

Dar viața de toate zilele cu mizeriile și păcatele ei a înăbușit adeseori mai mult sau mai puțin aceste simțeminte. Dela moartea lui C. A. Rosetti și Ioan Brătianu încoace ideea națională și democratică a devenit din ce în ce mai ștearsă. Materialismul, care într'o țară atât de bogată ca România află un teren de dezvoltare mai priincios ca alt undeva, s'a încuibat în viața publică și a dat luptelor politice o înfățișare puțin idealistă.

Nu poate surprinde deci pe nimeni când în asemeni împrejurări glasurile, cari rechemă poporul la ideile sale, se îndesesc și când cei nemulțumiți de nota materia-

listă a luptelor politice devin tot mai mulți, încercarea pentru întemeierea unui partid naționalist-democrat este a se privi ca o mișcare populară în direcțiunea idealelor. În drumul său spre organizare și consolidare noul partid va întâmpina multe și mari greutăți. Nici una din partidele istorice n'are să-l netezească, din contra în cât va putea îi va pune piedici cu atât mai mari cu cât vom câștiga convingerea că noul partid poate să devină o înjghebare serioasă. De altă parte elementele politice din orașe sânt mai mult sau mai puțin angajate cu interesele lor materiale, de partidele existente și ideile politice vor prinde printre ele numai cu anevoie rădăcini. Câmpul adevărat al partidului naționalist democrat are să fie la sate. Țărănimea, care constituie poporul propriu zis, este încă de-abea trezită din somnul ei adânc,

Ea nu știe ce se petrece în această țară; tot ce simte este că ea o duce foarte greu. Dacă organizatorii noului partid vor ști să se apropie de țărănime și să-și câștige încrederea ei au învins cea mai mare greutate, din câte se opun consolidării partidului naționalist-democrat, și au săvârșit o faptă adevărat națională. Chestiunea agrară, atât de însemnată și atât de primejdioasă pentru țara românească, nu poate fi condusă spre o mulțumitoare soluțiune, decât atunci când țărănimea va avea puțința a-și spune și ea cuvântul cu greutatea convenită. Astăzi îi lipsește această puțință din lipsa de organizare. Dacă pe temeiul încrederii câștigate noul partid va ști să cucerească rând pe rând cele 32 mandate rezervate de constituție anume pe seama țărânimii și cari până astăzi au căzut jertfă jocurilor de partid, țărănimea va dobândi atât cuvântul cât și greutatea ei convenită, iar partidul și-a creat bazele existenței și a prosperării sale.

În tot cazul este o muncă anevoioasă de săvârșit și încât partidul va ști să o îndeplinească, va dovedi-o viitorul. Românii de peste Carpați vor urmări fără îndoială cu

multe simpatii activitatea dlor Iorga și Cuza în fruntea tovarășilor lor, în această direcție. În luptele românilor de peste Carpați se urmărește acelaș scop, ca țărănimea să ajungă a-și spune în statul ungar cuvântul ei cu greutatea convenită.

Candidatura dela Sebeș și sașii. Cercul electoral al Sebeșului-săseșc ne oferă prilej și constatăm din nou încercările de emancipare ale sașilor tineri de supt epitropla conservatorilor sași. Impotriva candidatului guvernamental ungar, propus de comitetul central săseșc, comitetul local a candidat un sas, — pornind din convingerea că într'un cerc în care sașii sânt în majoritate e dator să candideze pe un sas. Comitetul central a candidat însă pe un ungar, fiindcă *ungurii* n'ar fi votat pentru candidatul sas și astfel mandatul ar fi ajuns în mâinile candidatului român.

»Mandatul e al sașilor! — scrie un sas în »Kronstädter Z-g.». Și dator sășilor e să voteze pentru sas. Ni-se va răspunde că ungurii nu vreau să voteze pentru candidatul sas. Foarte bine: sașii n'au decât să lase ca la o alegere să fie ales candidatul român, și la viitoarele alegeri ungurii vor învăța minte și vor fi nevoiți să voteze pentru candidatul sas, dacă nu vor voi ca cercul să ajungă în mâinile românilor.

Înțelegem indignarea sașilor când, de dragul alor vre-o 100 de alegători unguri, aproape 1000 de alegători sași trebuie să voteze ca un străin de limba și legea lor. Indignarea asta a lor e pentru noi o dovadă că și în ei începe să se treziască sentimentul demnității naționale care îi va face, cu vremea, să înțeleagă mai bine scopurile și țintele noastre.

Barabás și socialistii din Arad. Socialistii din Arad s'au lepădat de Barabás, precizând următoarele motive:

1. Barabás face parte din alianța reacționară-clericală Kossuth-Apponyi.
2. Nu e aderent sincer al votului universal neîngrădit.
3. Personalitatea lui nu oferă garanții suficiente de cinste politică.
4. Socialistii vor un candidat al lor în Arad. Candidatul socialist se va retrage numai în cazul, dacă noul candidat Independentist va oferi garanțiile necesare că va lupta pentru votul universal.
5. Decumva partidul Independentist din Arad va refuza să lanseze o nouă candidatură, socialistii îi vor socoti drept un contrar, care nu respectă principiul ci numai interesul individual și deci vor lupta cu același înviersunare contra lui Barabás ca și contra contelui Tisza.

Socialistii își vor preciza definitiv atitudinea în adunarea publică ce o organizează în astăseară în piața Tököly din Arad.

Reforma regulamentului intern în camera austriacă. Da câteva zile în camera austriacă se discută asupra reformei regulamentului intern. Veletățile naționaliste dau un curs agitat discuției. S'a ajuns cu discuția ieri până la înfăla citre a proiectului. Deputatul *Bielchavak* a vorbit pe scurt sprijinind proiectul; deputatul *Breitner* a stăruit pentru reforma legii despre incompatibilitate: cehul radical *Udrsal* învinuște guvernul, că aplică un sistem cu ajutorul cărui speră să menție în Austria eghemonia minorității germane. Germanii stăvillesc — a spus el orice activitate a dletei provinciale din Boemia, în vreme ce strigă mereu după ajutorul Germaniei, iar despre egalitatea de drept a naționalităților nu vor să știe nimic. Fostul ministru agrar

zărim tot în acest Casino pe *Tarpoley* fratele mai mare al lui Francis, moștenitorul averei și al numelui ducelui. Alături de el tânărul *Ch. Smith*, fiul unui negustor, care a făcut avere vânzând săpun, și care a lăsat fiului său o colosală avere cu care acestuia li-se pare că poate face totul.

Smith, adoră pe *Jana Lambourne* descendenta unei nobile familii, ruinată de tatăl său și iubind pe Francis Delamère. Acesta refuză orice tentativă de a lui *Smith*.

Francis Delamère, într'o convorbire ce o are cu tatăl său află că acesta refuză să i plătească datorile ce făcuse și că va fi astfel nevoit să demisioneze din armată. Tânărul Francis, un entusiast și un ilusionist ar vrea să muncească pentru a-și câștiga existența. Dar munca cinstită, atunci când n'ai nici o preparație, nu este așa ușoară precum o spun fericiții moraliști. El rămâne aiurit, este ca un copil în fața unei răspântii fără să știe ce drum să apuce; când li apare *Baby Sheen*, un bun prieten al său. Acesta li propune ca mijloc de existență să fie tovarăș cu el pentru a înșela la *bridge* (un joc de cărți foarte la modă). Un minut Francis refuză, pentru a-l găsi doi ani în urmă instalat într'un admirabil apartament pe marginea Tamisei, în tovarășia lui *Baby*.

Viața le e agreabilă, sânt respectați de lume și adorați de prietenii și femei.

Francis în culmea fericirii este pe punctul de a se căsători cu *Jana*, când *Baby* li anunță trista veste că o boală ascunsă l-a făcut semn că e timpul să plece în călătorie din care nici unul nu s'a mai întors.

Francis este din nou ruinat toate visurile lor de fericire sânt spulberate. Nu le mai rămâne lui și iubitel lui decât valurile blânde și poftitoare ale Tamisei.

Lășitatea Janeli scapă și le dă mijlocul de a trăi înainte; a pierdut un tovarăș și a găsit o tovarășă.

Și traful lor prosper, ar fi din cele mai fericite dacă *Smith* nu le-ar fi jurat răzbunare, și nu l-ar demasca într'o seară când Delamère băuse mai mult și făcea să fie mai vizibil *truc-ul* lui de a înșela. Totul s'ar prăvăli înaintea fericiților soți, dacă n'ar fi ca și pentru bețivi, și pentru jucătorii un Dumnezeu; în momentul când se hotărâsc să părăsească casa în care fuseseră desonorați, o telegramă le anunță moartea lui *Tarpoley*, îmbogățirea și imobilizarea lor; și acum va putea și Francis să piardă bani la *Bridge* o senzație de care era obligat să se priveze până aici.

Astfel cum e tratată intriga ce are destul interes, deși pe alocurea sânt unele scene cam copilărești, a căror neverosimilitate lovește desagreabil pe spectator.

Jucată, în gingașul teatru al D-nei Réjane, în niște decoruri admirabile și cu o interpretare aleasă, în fruntea căreia stau D-na *Arlotte Dorgère* și d. *Claude Garry*, această plesă obține un deosebit succes.

Paris, 10 Maiu 1910.

Mihail Bunescu.

celi, *Prasek*, acuză pe ceilalți radicali pentru că fac demagogie, și ei luptă astfel împotriva celorlalți partide cehi. Declară că partidul său nu se teme de o colaborare cu germanii. Deputatul *Choc* declară că n'are încredere în comisia însărcinată cu rezolvirea chestiunii de naționalități. Să vie numai germanii în dieta cehă cu propunerile lor, dacă vor să primească răspunsul ce li se cuvine.

La sfârșit camera transpune proiectul reformei regulamentului spre deliberare comisiei competente.

Un glas din străinătate. Ziarul berlinez *»Vossische Zeitung«*, care adeseori se face ecoul unor cercuri politice din Viena, scrie azi la adresa ungarilor un articol de meritată asprime: În articol se spune că cele 8 milioane de unguri terorizează întreaga monarhie habsburgică, deși populația monarhiei e de vreo 50 de milioane. De multă vreme ungurii sânt paraziții popoarelor din monarhie, acum însă, în sfârșit, arhiducele Francisc Ferdinand va pune capăt parazitismului lor. În scurgerea celor patru veacuri din urmă ungurii au fost totdeauna perfizi față cu monarhia. Roosevelt, dacă a lăudat pe unguri la Budapesta, e că nu cunoaște istoria ungurească. Ori-care ar fi rezultatul alegerilor de-acuma — încheie articolul — *politica imperială* va trebui să se valideze. În caz de nevoie monarhul va ști cum să guverneze și fără faimoasa cameră ungară.

Ministru de externe în Budapesta. Corespondentul nostru ne anunță că ministrul de externe, contele Aehrenthal, va sosi luni, pentru mai multe zile, la Budapesta. El va locui în palatul regal din Buda.

Audiențele ministrilor Serényi și Székely. Ministrul agriculturii, contele Serényi, fost primit azi în audiență la monarhul. Majestatea Sa a cerut dela ministru informații și asupra situației politice.

Tot astăzi a fost primit în audiență și ministrul de justiție, Székely, care i a referat monarhului mai multe afaceri de resort.

Croații și vizita monarhului în Bosnia.

Itinerarul vizitei monarhului în Bosnia a fost întocmit așa fel din partea cercurilor hotărâtoare, ca monarhul să nu atingă în călătoria sa teritoriul Croației. Imprejurarea aceasta a provocat un viu resentiment în Croația, căci e considerată drept o sfidare a aspirațiilor naționale croate asupra Bosniei și Herțegovinei. Resentimentul — după cum am anunțat deci ieri — și-a găsit expresia în două interpelări prezintate în saborul din Agram.

Azi avem următoarele amănunte interesante despre ședința de ieri a saborului:

Una dintre interpelații a prezintat-o deputatul *Supilo*, care a întrebat pe banul, ca pentru ce nu va însoți și el pe regele în Bosnia și pentru ce

nu va atinge regele în drumul său și Agramul.

Deputatul *Novac*, membru al fracțiunii de supt șefia lui Frank, interpelează în acelaș înțeles. Spune că croații s'au luptat adeseori victorioși împotriva turcilor.

Amintește faptele de vitejie ale principelui Franșepan la faize și citează dreptul public al Croației pentru a justifica legitimitatea aspirațiilor croate referitor la unirea Bosniei și Herțegovinei cu Croația. Oare banul făcut-a demersurile necesare pentru ca să însoțască și el pe regele în Bosnia și să dea astfel o confirmare drepturilor ce le are Croația asupra acestor țări?

Iar dacă banul a întreprins să facă acest lucru, pentru care de altfel saborul îl poate da judecării, cum își va putea justifica atitudinea?

Banul *Tomasich* răspunde că forțele Croaților sânt stânjenite totdeauna de forțele unor factori mai puternici. Dacă vom să dăm un răspuns corect în chestiunea abordată, nu este ierlat să facem repriviri în istorie. Ce privește Bosnia și Herțegovina, trebuie să declar, că stau supt suveranitatea împăratului și regelui. Situația constituțională critică a Bosniei și Herțegovinei o putem restabili numai pe baza manifestului, deoarece încă nu sânt legi pozitive. Conform sancțiunii pragmatice dreptul suveranității se referă și la țările anexate. Vor însoți pe monarhul numai reprezentanții monarhiei: miniștri comuni și cei doi primi-miniștri, așa că astfel nu se aduce atingere drepturilor, nici unei părți a monarhiei, deci nici drepturilor noastre. Numai dacă dintre cei doi prim-miniștri ar însoți unul singur pe monarhul, ar fi jignite drepturile ce are Croația ca parte individuală a coroanei Sf. tului Ștefan. Și după ce Croația și Slavonia, în baza dreptului pozitiv, formează împreună cu Ungaria o singură unitate de stat față cu străinătatea, e evident că drepturile Croației nu sânt violat p. în faptul că comunitatea aceasta va fi reprezentată numai prin un reprezentant. În chipul acesta drepturile Croației rămân neatînse. Dacă însă chestiunea aceasta va să fie actuală mai târziu, când legea anexiunii se va discuta în camera ungară, e treaba delegațiilor noastre de aici ca să la în apărare drepturile croaților, — drepturi, cari, având în vedere omogenitatea națională a populației, decurg de-a dreptul din comunitatea de stat.

Deputatul *Novac* se declară nemulțumit cu răspunsul, pe motiv, că banul ar fi dator să lupte pentru înălțarea regatului croat. Banul nu face acest lucru și astfel, în calitatea lui de reprezentant al monarhului, nu și împlinește datoria.

După o mică discuție saborul ia totuși la cunoștință răspunsul banului. Votează împotriva răspunsului partidul dreptului constituțional și partidul starcevician.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public că la cererea prețurilor curente sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace că adresa firmei a cetii-o în — — ziarul »Tribuna« dia Arad. — —

Scrisori din București.

Procesul atentatorului Stoenscu Jelea. — Proces între România și Serbia. — Sinuciderea unui preot. — Prima bancă a lucrătorilor. — Iarăși logodna (?) A. S. R. Princesei Elisaveta.

București, 29 Aprilie.

Instrucția în chestia atentatului comis de G. Stoenscu-Jelea în ziua de 8 Decembre asupra persoanei primului ministru al României, d. I. I. C. Brătianu a fost terminată. Dosarul compus de judecătorul de instrucție V. Popovici a fost înaintat camerei de punere supt acuze. Dosarul acesta, foarte voluminos conține toate declarațiunile asasinului. De asemenea câteva interesante amănunte din partea celor ce l-au cunoscut. Tot ce s'a putut dovedi până acuma este că Stoenscu-Jelea, înainte de a comite atentatul făcea dese exerciții de țință cu pistolul, că fusese înscris în organizația sindicalistă, unde de câteva luni nu mai plătitse cotizațiile. Motivul principal al acțiunii său criminale, precum și imboldul îi l-a dat presa jidovită, față de care nu s'a luat până acuma nici o măsură restrictivă. Complici n'a avut. Sau și întru cât ar fi avut, în această privință atentatorul n'a voit să dea nici o lămurire. Influența jidănașului Reichman, care în urma atentatului a fugit la Paris, pare a fi contribuit de asemenea la hotărârea pe care această victimă a celor fără de scrupule a luat-o. Stoenscu Jelea va fi dat în judecată pentru crimă săvârșită dar neisbutită, pe baza articolelor 226, 227 și 38 din codrul penal român. Dosarul și toate actele relative la asasinat au fost înaintate parchetului general, care va redacta zilele acestea actul de acuzare. Data începerii procesului nu a fost fixată. Este însă sigur că el se va judeca de către sesiunea din Malu a curții cu jurați din Ifov. Procesul, care va dura propabil săptămâni întregi va fi unul dintre cele mai mari procese criminale, având în vedere și importanța lui socială. Numeroși advocați, cari împărtășesc idei socialiste vor lua parte la debaterile procesului, pledând pentru Jelea.

Nu s'a terminat încă procesul moștenitorilor lui Zappa, mare bogătaș grec, care, contrar dispozițiunilor legilor românești a lăsat prin testament mai multe terenuri rurale societății olimpiceilor din Atena, și acum statul român va avea în curând proces cu Serbia pentru moștenirea supusului sârb Araniel Stoianovici, care a murit nu de mult la Viena. Acesta avea mari moșii în județul Mehedinți, moșii pe cari le câștigase prin diferite speculațiuni, ajungând din simplu pândar — mare proprietar. La moartea lui o parte din aceste moșii le-a lăsat prin testament statului sârbesc, pentru scopuri culturale și filantropice. Așa fac toți străinii pricopsiți în această bogată și primitoare țară românească. Adună averi, averi mari, pe cari apoi le lasă statelor străine, fără a-și aduce măcar aminte de țara care i-a primit și care le-a dat posibilitatea de a se îmbogăți. Așa a făcut și Stoianovici, care a lăsat moșii în valoare de peste două milioane de lei. Constituția României spune, un străin, sau un stat străin nu poate moșteni pământuri rurale. Astfel firește între statul sârbesc și cel român va avea loc un proces pentru acea moștenire. Cu conducerea acestui proces din partea statului sârbesc a fost însărcinat avocatul Zimkovic din Belgrad. Ziarele sârbești fac mare șgomot pe tema acestui proces.

Într-o scrisoare, în legătură cu neregăile descoperite la unele bănci populare, am amintit că preotul Florea Popa Matache din comuna Călărașii-vechi, după ce defraudase două mli de lei dela banca populară din acea comună s'a sinucis. Faptul acesta, ca și sinuciderea unui călugăr dela mănăstirea Cernica, a produs mare senzație în în cercurile clericale. Căci la dreptul vorbind, sinuciderea unui preot sau calugăr nu este un fapt obișnuit. Abia acum au sosit a-

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi.

mănunte complete asupra acestei senzaționale sinucideri. Iată ce se scrie relativ la această chestie: »Locuitorii din comuna Călărași-vechi, văzând că, în noaptea Invierii preotul din acea comună Florea Popa Matache, deși clasurile trecuseră de două dimineața, nu mai venea să slujească Paștile, s'au dus până la dânsul acasă ca să l cheme la biserică, unde mulțimea poporului credincios îl aștepta. Preotul era acasă. Tocmai stetea de vorbă cu dascălul. Părea foarte abătut. Nimenea nu bănuia încă ce se petrece în sufletul lui. El spuse, țărănilor, cari veniseră să l cheme la slujbă că va veni îndată și trimise pe dascăl să tragă clopotele spre a vesti începerea slujbei.

Trecu un ceas dela această întâmplare și preotul tot nu mai sosea. Poporul începu să murmure în contra aceste întârzieri. Nerăbdătorii, sătenii se îndreptară din nou spre casa preotului. De data aceasta însă găsisse ușile încuiate. Indignați de toate acestea el sparseră un gem. Mare le-a fost însă spaima și groaza când văzură pe preot strangulat.

Vechea dorință a lucrătorilor și micilor meseriași dela orașe de a avea institutele lor de credit și economii, începe a se împlini.

Săptămâna viitoare se va întruni consiliul de administrație al băncilor și cooperativelor muncitorești spre a lua hotărâri în ce privește înființarea primei bănci a lucrătorilor din București. Această bancă, dintre acționarii căreia nu vor putea face parte decât lucrătorii, se va numi *Speranța*. Va fi prima bancă muncitorească, înființată sub auspiciile casei centrale a băncilor populare. Cele multe înainte.

Ziarele continuă a se ocupa cu zvonul despre logodna A. S. R. Prințesa Elisabeta a României cu arhiducele Carol Frantz Ferdinand, logodnă care pe noi Români ne ar bucura așa de mult.

Iată telegramele, pe cari le publică *Dimineața* în numărul său de astăzi relativ la această chestie:

Logodna prințesei Elisaveta?

Știrea capătă consistență. — Noi amănunte.

Știrea pe care numai ziarul »Dimineața« și »Adevărul« au adus-o ieri despre o apropiată logodnă a prințesei Elisabeta și arhiducele Carol Frantz Ferdinand, capătă consistență. Presa austro-ungară se ocupă pe larg de această chestie aducând noul amănunte interesante.

Înainte de a da loc știrilor ce ni s'au comunicat de cu ziua, însem să relevăm că două telegrame ale corespondentului nostru din Viena, au fost cenzurate.

Iată acum noule amănunte ce primim:

Budapesta, 28 Aprilie. — Ziarele din Ungaria înregistrează știrile răspândite cu privire la proiectul logodnei prințesei Elisabeta cu viitorul moștenitor al Austro-Ungariei, arhiducele Carol Franz Ferdinand.

Ziarele ungurești comentând aceste știri spun că planul a fost emis de arhiducele Frantz Ferdinand.

Principii moștenitori ai României vor veni în curând la Viena și cu acest prilej prințesa Elisabeta va fi prezentată la curtea vieneză.

În cercurile diplomatice această idee a fost primită cu satisfacție pentru că prințesa Elisabeta face parte din familia Hohenzollern și aceasta va fi primul prilej de a se cimentă printr-o legătură familiară alianța dintre casa Habsburgică și casa Hohenzollern; apoi va fi un prilej favorabil pentru apropierea diplomatică dintre Austro-Ungaria și România să fie sancționată printr-o legătură familiară.

O piedică la acest plan ar constitui faptul că prințesa a fost crescută în credința creștină ortodoxă și membrii familiei habsburgice nu se căsătoresc decât în credința catolică.

Se crede însă că această piedică s'ar putea înlătura ușor.

În anumite cercuri se afirmă că publicarea acestei știri nu a fost o indiscrețiune. Se declară dimpotrivă că știrea a fost publicată în mod in-

tenționat pentru a se sonda curentul din Ungaria, deoarece ar exista temeri, că, date fiind sentimentele dușmănoase ale ungarilor față de români, un asemenea proiect ar întâmpina opoziție în Ungaria.

Scrisoare din Viena.

— Expoziție de vânat. —

Viena, 10 Maiu.

În capitala Austriei s'a deschis zilele acestei expoziții internaționale de vânat. E întâia încercare pe acest teren, și Austriei, îndeosebi vienezilor — cari așteaptă o afluiță foarte mare a străinilor cheltuitori de bani mulți — se cuvine meritul și lauda de a fi introdus pentru întâia dată cu mult succes acest nou solu de expoziție, pe lângă celelalte numeroase, deja existente. Căci cu drept cuvânt s'a constatat din partea celor competenți, că expoziția actuală e una dintre cele mai frumoase și mai originale, cari s'au aranjat vre-odată în Viena. La acest succes a contribuit în mare parte și viul interes al țării unde s'a cultivat în mod intensiv vânatul; toate s'au grăbit să fie cât mai bogat și demn reprezentată.

Deschiderea acestei expoziții însă n'a fost favorizată de împrejurări. Terminul fixat la început pe 2 Maiu a fost amânat pe ziua de 7 Maiu, din cauza, că jumătate din pavilioane n'au fost terminate, și multe — cum e totdeauna la astfel de expoziții — nici acum după deschidere nu sânt, definitiv aranjate. Ploile ce cădeau încă au cauzat mari întârzieri în terminarea lucrărilor. Deschiderea era proiectată în mijlocul unor mari solemnități, prin M. Sa împăratul, în prezența membrilor casei domnitoare, aristocrației, înalților dignitari civili și militari, cât și al întreg corpului diplomatic străin.

Tot cu ocazia aceasta era să fie prezentați M. Sale și delegații țării străine, participanți la această expoziție. Însă moartea regelui Eduard al Angliei, întâmplată în noaptea spre 7 Mai a zădărnicit întreg actul solemn al deschiderii. Veștea morții a ajuns la Viena dimineața, unde s'a răspândit cu mare luptă. M. Sa imediat a dat ordin să se aducă la cunoștința comitetului expoziției, cumcă în urma acestui incident va absta de a deschide expoziția în persoană. Însă cei invitați la deschidere, corpul diplomatic aproape toți miniștrii, aristocrația, delegații străini, forurile civile și militare, cât și un mare public vienez și străin, având cunoștința despre dispozițiile mai nou luate, s'au fost adunat într'acela la pavilionul austriac și așteptau sosirea împăratului. La început se zvonea numai, mai târziu știrea a luat formă concretă, cumcă M. Sa nu va lua parte la deschidere și ni l nu va fi înlocuit, prin vre-un arhiduce, cum credeau unii. Lumea s'a depărtat nedumerită, comitetul aranjator însă, care prin noua întorsătură neașteptată, se pare a fi ajuns în mare zăpăceală, a hotărât să deschidă cu toate acestea expoziția, fără nici un act solemn pentru publicul plătilor. Cele dintâi zile, de când e deschisă, expoziția a fost cercetată de multă lume, cu toate că timpul îndeosebi Duminică a fost foarte nefavorabil.

Membrii casei domnitoare încă au cercetat expoziția în repetite rânduri; așa moștenitorul de tron Francisc Ferdinand, însoțit, de prințesa Sofia de Hohenberg a cercetat expoziția în două rânduri; s'a abstat la dorința-i prealaltă dela orice primire oficioasă. Înainte de plecarea sa la Budapesta M. Sa împăratul încă a cercetat azi expoziția, prezentându-se cu această ocazie comitetului aranjator, cât și delegații statelor străine între cari și delegatul României dl. *Georghe Morolanu*, atașat comercial al regatului român la Viena și Berlin. M. Sa s'a întreținut aproape cu fiecare dintre cei prezentați. Pe dl. *Morolanu* lă întregat despre participarea României și dacă lucrările sânt deja terminate? Dl. *Morolanu* expune M. Sale, că România lă parte numai în măsură mai modestă în despărțământul artei industriale, unde sânt expuse obiecte de industria casnică din Cartea societăților de supt protectoratul reginei Elisabeta. M. Sa răspunde, că-l e cunoscută acțiunea de protejare și încurajare a industriei casnice din partea reginei Elisabeta. În fine s'a interesat de sănătatea regelui Carol. Pavilio-

nul României dealtcum încă nu e terminat și să va deschide numai Sâmbătă în 14 l. c. M. Sa a cercetat pavilioanele deja terminate. La pavilionul suedez a fost întâmpinat de însuș M. Sa regele Gustav al V-lea al Suediei, care în trecere spre Sinaia, unde va vizita părechea regală română s'a oprit scurt timp și la Viena, cercetând și expoziția de vânat.

Întrevederea celor doi suverani a fost cât se poate de cordială. Regele Gustav i a servit M. Sale împăratului cu explicările necesare la vizitarea obiectelor expuse în pavilionul suedez. Ieri s'a oferit din partea comitetului aranjator un banchet de 300 tacâmuri delegaților țării străine, în localul restaurantului orașului Viena. În urma do-luiului pentru regele Eduard s'a luat deciziunea de a nu se rostii nici un toast în decursul banchetului. Cu toate acestea la momentul dat s'a ridicat *dacele d'Avarna*, ambasadorul Italiei la curtea din Viena și rostește un toast pentru M. Sa împăratul și regele nostru. *Principele Fürstenberg*, președintele comitetului la rândul său a toastat pentru suveranii țării reprezentate, cât și pentru delegații străini.

I. S.

In apropierea alegerilor.

— Din cercul Arpașului. —

Note de Ilie Marin.

Doresc ca rândurile de față să le citească un mizanotrop, un om, care și a pierdut orice încredere în oameni. Aș vrea ca acest pesimist să fi fost săptămâna trecută în șirul ascultătorilor, la lupta electorală din Țara Făgărașului. Dacă nu l se va fi sdruncinat din temelii acestui om neîncrederea, auzind vorbirile sincere ale oratorilor, văzând »nașla« noastră adunată la un loc, ca să sărbătorească pe corifeii naționali — atunci n'are nici un dram de inimă în piept și n'are nici ochi de văzut acest dușman al oamenilor.

Ați citit, de sigur, rapoartele detaliate, unde se înșiră faptele cronologice, referitoare la turneul domnului Dr. Alexandru Valda în cercul Arpașului.

Câteva impresii personale nu vor strica, dimpotrivă, vor aduce serviciul celor ce n'au avut fericirea să participe.

Sânt nume, cari au puterea unei lozinci de luptă. Când le rostești, cu glas înalt, cu fruntea ridicată, cu ochii țintă înainte, dar mărturisirea sufletului tău.

Zilele trecute am auzit o astfel de lozincă. Două cuvinte:

— Trăiască Vaida!

Le rostiau sute și mii, cu credință, cu inimă curată, din tot sufletul lor. Acest »trăiască Vaida« era mai mult decât se poate spune prin vorbe, căci întrupa în sine toată credința de neam, credința într'un viitor mai fericit, credința în puterile sănătoase ale neamului nostru.

Unde se apropia candidatul de deputat Alexandru Vaida, inimele băteau mai tare, ochii se umezeau privind și lozincă: Trăiască Vaida! rezona rezoluit, mândru, cuceritor, zguduind văduhul.

Au pornit satele românești din Țara Făgărașului să și vadă alesul. De dimineață sau umplut drumurile de țară cu lume, pe unde avea să treacă purtătorul acesta de nume războinic: țărani și țărance, preoți și învățători, studenți și copii, toți în haine de sărbătoare. Toți voiau să câștige putere privind în fața lui Vaida, ducând vorba lui ca un talisman minunat în cea din urmă colibioară românească. Și nu s'au înșelat în așteptările lor.

Că e talisman numele lui ne-am putut convinge și noi, cu ocazia candidării din urmă. Vaida și-a anunțat venirea în Făgăraș. Cine din noi n'a cîtit despre stările din Făgăraș rapoarte chilometrice, în cari își spălau rufele conducătorii Făgărașului? Îndată ce s'a dat însă lozincă: »Vine Vaida!« au amuțit toate certele personale, ca și când n'ar fi exist. E foarte posibil să nici nu existe în măsură atât de mare, precum s'a trimbițat în lumea românească — asta va avea să o dovedească viitorul apropiat — fapt e, că toți, dar absolut toți și-au întins mâinile de împăcare frățește și sprijinesc delegatul comitetului națio-

În aceeași tabără sânt Dr. N. Șerban, care un gest nobil i-a oferit candidatura cercului Dr. Oct. Vasu, Dr. I. Șenchea și alți, cari sânt și ei erau dușmani întreolaltă. Nu credem să fie făcătoare, nu credem să fie interese personale ascunse — ar fi prea crud! — ci ne bucurăm în inimă de această falangă închiegată, cu o singură țintă: izbânda steagului național.

Orice vorbe sânt de prisos, aici numai *faptele* vorbesc. Când e vorba de a ridica pe scut pe cel mai vrednic, de a-l apăra de loviturile dușmanilor, de a-l pune în frunte, căci e trup din trupul tău și sânge din sângele tău — ce importanță are o gălceavă de cafea, ce importanță o odornare mirmidonă a unei societăți locale, ce importanță ori valitate personală cu Stan și cu Bran?! Ai fi ridicol, mai mult, ai da dovadă de o mică de suflet revoltătoare.

Și lucrurile acestea *elementare* de bun simț și de naționalism le-au înțeles făgărășenii, până când mulți alți, dintr'alte centre, durere, le desconsideră. E ca și când ar trebui să înveți pe copiii cel mic alfabetul. Firește, începe cu: a, b, c — acestea sânt lucrurile elementare; la noi: iubeste-ți neamul și legea, mult, din tot sufletul tău, călcând peste interesele tale personale, dându-te pradă dușmanilor, dacă o cere cauza. Învățătorul merge mai departe cu literile. Alte lucruri, alte noțiuni, tot atât de folositoare, dar cari nu pot să prindă rădăcini solide dacă s'au uitat cele dintâi trei litere: a, b, c. Numai împreună se închiagă fraza, numai împreună prinde la viață, are *dreptul* la viață. — La noi sântem ca copiii învățați să citească alandala. În cele mai multe locuri nu se cunosc literile dela început și oamenii nu pot merge înainte, căci fără de iubire, nu se mișcă munții... E un merit al făgărășenilor deci, că au învățat fundamentul, începutul alfabetului: iubirea de neam.

Vedeți, *iubirea* asta călăuzește și pe deputații noștri naționali. Ce ar fi mai ușor decât să desprețuiești un neam, văzând că n'are cultura a tor neamuri apusene, ce ar fi mai simplu, decât să te retragi, să te'nfășori în mantaua ta de purpură și să declami: »urăsc plebea profană», »odî profanum vulgus«?! — dar oamenii ăștia sânt frații tăi, sânt surorile tale, sânt părinții tăi, vreau să înainteze, ca și strămoșii tăi, dar au stat în întuneric fiindcă legile țării nu le permiteau să umble la școală, fiindcă au fost până de curînd o paria — o casă disprețuită, a societății fudule de nobili. Și tu, ridicat, puțin, cu orizonturi mai largi, i lași să moară? Li dai în lături? Nu simțеști nici o muștrare de cuget? Atunci n'ai inimă, nu ești om. De aceea te sbuciumi, de aceea nu dormi nopți îndelungate, de aceea cauți să-ți ridici neamul cu prețul vieții tale — fiindcă datoria ta nu poate fi alta.

Dacă rostești aceste idei ca niște fraze oratorice, ești vrednic de compătimit, mai mult, ești un profanator al celor sfinte.

Și câtă bucurie sufletească trebuie să simți conducătorii noștri, când gădesc dovezi atât de elocvente de dragoste, la neamul pentru care luptă — astăzi, în niște timpuri, când foștii conducători ai noștri își uită de datoriile lor și părăsesc steagul nostru curat ca lumina soarelui, ca să intre în rîndurile dușmanilor. Acum, când am avea mai mare lipsă de rînduri închiegare, ca dușmanul, constrîns să ne dea drepturi, să nu găsească pe *nici unul*, care să tradeze interesele neamului nostru!

Vreau să dau numai două exemple de alipire față de ai noștri. Să pornească vestea, să se răspândească, să servească drept indemn la cei slabi de înger, la cei ce se sbuciumă în nopțile astea de Mai pe așternutul lor, neștiind ce să facă: să urmeze alesului național sau străinului cu mâna în sacul cu bani?

Nu voi aminti mai pe larg despre jocurile de călușeri pe lângă candidații naționali, nici cununile de flori aruncate de țărăncuțele noastre, nici pâinea și sarea adusă la hotarele satului, în semn de bun sosît, nici cântecele flăcăilor din banderil și steagul nostru național împântat de mână ne-

cunoscută în vârful unui brad gigantic, ci numai două amănunte: un discurs de binevențare și ținuta unui primar român.

Eram adunați în casa preotului gr. or. *Trandafir Dragomir* din *Arpaș*. O casă curățică, frumoasă, cu culmare românești, cu o gospodărie model. Stăpânul casei s'a ridicat să 'nchine. Ochii îi scânteiau, mâna și-o răzlima de paharul de vin, umplut, ca să nu tremure de emoție. A spus cam următoarele: »Mă simt prea fericit, stimați meseni, că pot primi în încăperile mele modeste bărbați, asupra cărora este ațintită privirea neamului întreg. De multe ori am citit cu fielețată nevasiă-mea în gazete numele lui Valda, a iubitului, a stimatului nostru candidat de deputat Dr. Alexandru Valda. Inima mea românească mi-a tresărit de durere, când a fost să se întâmple faptul cunoscut de toți d-v., în parlamentul țării noastre... Că nu i-a fost dat nevastă mea să vadă și ea în odăile astea pe luptătorul nostru pentru drepturile omenești! Că nu i-a fost dat să-i strângă mâna și să se simtă fericită ca și mine, că a pășit el peste pragul casei noastre! De-acum sânt liniștit: casa asta este *sfințită*, casa asta o să meargă tot înspre bine, căci a adăpostit odată pe un bărbat ca Dr. Alexandru Valda...«

Ne uităm unul la altul. Ochii noștri se înlegeau. Ce putea fi mai frumos, mai strălucit, decât o vorbire ca asta, simplă, spusă cu cuvinte din inimă? Spuneți, nu cântăresc cuvintele și simțemintele astea mai mult decât o sută de vorbiri împodobite cu fraze oratorice, cu terminologii savante, ca cu atât mai mult să se ascundă adevărul? Nu simțiți pulsul vieții adevărate, cinstite, din cuvintele de mai sus? Ce mulțumire mai mare poate avea un conducător decât cuvintele astea? El, căruia i se răspunde în parlament cu chibșuri iuridice sau cu o frazeologie goală!

Și mă gândeam, în urma discursului părintelui *Trandafir Dragomir*, la preoții dintr'alte ținuturi, la preoții, cari își vând conștiința pentru câteva hârții, cari se îndoaie pe la banchetele fiecărui tras-impins, cari își rinjesc în față când le vorbești de datoriile față de neam.

Al doilea amănunt nu e mai puțin frumos, de cât al părintelui *Dragomir*. Un primar român, *Dionisie Marcu*, om de inimă cu conștiința curată, face propagandă pentru candidatul național, în comuna sa, *Scorei*. Tras la răspundere e gata să abdică din postul de primar, motivându-și ținuta astfel: »Ori sânt primar, ori nu sânt, tot eu am rămas. Dacă vorbesc pentru Valda, vorbesc din toată inima mea. Mai bine nimic, decât să nu merg cu Valda!«

Primare *Dionisie Marcu*! Ești vrednic de numele cinstit românesc! Ai făcut ceace au uitat mulți din domnii noștri să facă — și-ai îndeplinit datoria față de neam. Ți-am strâns mâinile prietenește, când am dat ochii cu d-ta, viitorii noștri deputați și-au mulțumit cu grai viu, ținându-ți chiar vorbiri, ești vrednic să și-se știe numele și într'alte locuri și de aceea îl scriu aicea negru pe alb! Ai să le spui celor ce se căciulesc: »Să vă fie rușine!«, ai să le aduci aminte celor ce fug de pe câmpul de luptă, cât e de rușinoasă o fugă dela datorie.

Cu astfel de preoți și primari o să ducem steagul la izbândă!

Să ne ajute D-zeu, să ne vedem visurile împlinite, căci ceace dorim noi nu e nici furarea bunurilor străine, nici înstăpânirea pe drepturi furate, ci *dreptate*, numai și numai dreptate!...

Ca niște roșii de albine, cuprinse de un dor nețărmit de muncă, se sbuciumă locuitorii țării noastre în săptămânile, cari le trăim. Drumurile de țară sânt negre de șirurile roțiilor. Albinele își întind aripele, zboară, adună, dar nu dau totdeauna cinstea cuvenită matcei adevărate, ci duc în triumfuri, va, de multe ori, seci pe câte-o albină-trîntor, care face larmă numai cu glas ademenitor. Fiecare roi își ridică în slava cerului alesul, aibă el aripele ori-cât de lipsite de farmec

și o hărnicie oricât de vrednică de deplâns. Nu mai domnește gospodăria cea cuminte de albine; trântorii își dispută tronul, dând jos de pe tronuri matcele. Cine aduce și risipește mai mult din oratoria lefină, acela e ridicat pe sus, cine promite cerul și pământul, cu toate poienele sale smălțuite de soarele de Mai, acela câștigă mai sigur tronul usurpat. Puține roșii cu adevărate matce în frunte, ca la noi, puține, cari să caute știubeele liniștite, să se apuce de cules de miere din floare 'n floare.

Cine are urechea primitoare, învățată să audă orice șgomot, poate urmări tot zumzetul roțiilor pornite în țara noastră, aude chiar tonul fals al lor povestitor de trândăvie și minclună și-l doare inima, când se gândește câtă miere dulce, curată, bună se pierde, din pricina puterilor risipite nebunește.

Până când la alte neamuri aleargă cel mai bun în bibliotecile publice, în muzee, în laboratorii, cetind, scrutând, scrii d pagini serioase pentru înaintarea neamului și a omeniei, până atunci neamurile țării noastre se adună și se războlesc în plețele publice ale orașelor, în cătușele cele mai uitate de Dumnezeu — pentru ce? — pentru drepturi, cari se înțeleg de sine la popoarele conștiente, hotărâte să trăiască, în urma numărului și puterii lor.

Voi, toți, cărora vă stă în putință, puneți umărul, duceți la izbândă reginele vrednice de ales...

Campania electorală.

Dezertor la Arpaș.

Din *Făgăraș* ni-se anunță că fostul prim-pretore al *Arpașului*, renegatul *Gheorghe Urdea* își încearcă norocul în cercul *Arpașului*, candidând, fără program, împotriva dinstinsului nostru luptător *Dr. A. Valda*.

În câteva comune a încercat să-și fie și discursul, dar a fost huiduit de bravii alegători români.

Sântem convinși că aceeași primire îi vor face toți alegătorii români unui candidat român, care nu se rușinează să candideze împotriva unui naționalist, spărgând solidaritatea noastră.

Două candidaturi naționale noi.

Tormac (*Végvár*). Ziarele ungurești anunță că partidul național român a candidat în cercul *Tormac* pe publicistul *Mihail Gașpar* din *Lugoj*, »care e aderent al bancii autonome«.

Manifestul adresat de comitetul nostru electoral central a anunțat candidatura d-lui *Dr. Ioan Erdeli*.

Medieș (*Aranyos megyes*). Ni-se anunță că acest cerc din *Sătmar* a fost candidat cu program naționalist *Dr. Ioan Erdeli*, unul dintre cei mai distinși oratori care va face fală partidului nostru.

Solymossy la Șebîș.

Din *Boroșineu* ni-se scrie:

»Azi *Vineri* și-a ținut în comuna noastră *Șebîș* vorbirea sa de program candidatul guvernului baronul *Solymossy*. Vorbirea lui ungurească a fost talmăcită pe românește de popa *Tămășdan* din *Moneasa*, care a mai adăugat și dela sine o mulțime de fraze umflete, adresându-se celor vre-o 50

MOBILE

Fabricate din material sănătos și solid, în ori-ce timp se pot procura la firma
FRITZ W. ELGES, fabrică de mobile, atelier de tapetărie și decoratură
 SIBIU — NAGYSZEBEN, — Fabrica: *Salzgasse 37.* — Filiala: *Heltauergasse 25.*
 Cel mai mare și mai bogat local de cumpărături!

de alegători din Şebiş şi jur, adunaţi de notari şi jandarmi.

După »adunare«, fireşte a fost *banchet*. A vorbit şi cu acest prilej popa *Tamăşdan* şi bogătanul *Peia Pavel*, cunoscuţi amândoi ca oameni cari se vând pe preţ de nimica. Dintre învăţători a fost de faţă şi Aurel Borlea din Moneasa, ca ascultător la mâncare şi băutură.

Ruşine acestor răţaciţi cari îşi vând neamul pentru o leacă de băutură şi mâncare! — *Cor.*

Român guvernamental.

Numărul românilor cari candidează cu program guvernamental s'a sporit cu unul.

La *Giurgeu Simiclauş* va candida, cu program guvernamental, împotriva kossuthistului Sümegi, proprietarul de mine *Alexe Pocol*, fost pe vremuri învăţător român.

A cam întârziat *Măria Sa*. Camera trecută a coaliţiei era camera analfabeţilor.

Din cercuri româneşti.

Zelau. Se anunţă candidatura justhstului contele *Teleky Arvéd*.

Taşnad. Candidatul justhiştilor e *Szász Zombor*.

Diosod. Justhiştili au pus candidatura lui *Paska Gyula*.

Pecica. Candidatul guvernamental *Herczeg Ferencz* şi-a început turneul.

Atud. Partidul guvernamental l-a candidat pe ministrul de finanţe *Lukács László*.

Un episcop catolic presionând pe subalternii săi.

Episcopul romano-catolic din Alba Iulia, contele *Majláth*, a adresat azi preoşilor săi o circulară, precizându-le care are să fie atitudinea lor politică supt durata campaniei electorale. În împrejurări normale — se zice în circulară — preoşii nu trebuie să ia parte activă în luptele politice, zilele noastre însă sânt de o însemnătate epocală pentru viitorul ţării şi preoşii deci trebuie să-şi afirme drepturile ce le au. Ba preoşilor le revine azi un rost de îndrumători chiar, şi ei trebuie să se pule în fruntea credincioşilor, organizând turma lui *Cristos*. Preoşii împreună cu credincioşii lor vor vota numai cu sprijinitorii sinceri ai bisericii catolice şi vor lupta împotriva tuturor duşmanilor ei. Preoşii, apoi nu pot să sprijinească un partid, ale cărui principii constituiesc cea mai steepă negaţiune (aluzie la partidul lui *Justh*) şi a cărui autoritate e distrusă. Precizează la sfârşitul următoarelor puncte:

1. Preoşii vor vota cu apărătorii averilor bisericii romano-catolice.
2. Cu aderenţii şcoalelor confesionale.
3. Cu aderenţii autonomiei catolice.

Oare dacă pilda episcopului *Majláth* ar fi urmată de vre-unul din arhieriei noastre, care ar fi pentru noi răspunsul guvernului şi al presei clericale?

Note şi impresii.

— Onorarii şi încă ceva. —

Despre repauzatul umorist american *Mark Twain* se afirmă că a murit milionar, deşi acum cincisprezece ani îşi pierduse averea întreagă. Dela dispreţuitul vânzător de gazete pînă la milionarul sărbătorit e într'adevăr o distanţă care impune. Dacă ştirea despre milioanele lui *Twain* n'ar fi însă adevărată, tot ar fi cea din urmă glumă bună din partea celui care a făcut în viaţă altea glume reuşite.

Şi n'ar fi nici o mirare dacă *Twain* ar fi murit mi-

lionar, cînd cîştiga în vremile din urmă, bine, chiar foarte bine. Editorul îi plătea pentru fiecare rînd de tipar cîte 5 dolari (vre-o 25 coroane). Un volum de schiţe de 200 pagini îi aducea dară aproape 150.000 coroane... pentru noi o sumă exorbitantă!

Şi, cu toate acestea, se găseşte la noi romîni oameni cari ce revoltă împotriva revistelor cari îndrăznesc să răsplătiască, cu sume neînsemnate, munca cinstită a colaboratorilor.

Noi am rămas încă mult în urma celorlalte neamuri. Cînd va ajunge oare producţia noastră literară atît de bogată încît autorii să caute cititori? Cînd vom putea citi în ziarele noastre anunţuri de felul celui pe care îl publică un ziar german:

»Tînăr poet cunoscut caută critici cari să publice recenziuni, în deosebite reviste, despre poeziile sale preţioase. Ofertele însoţite de cererile de onorar să se trimită la adresa...«

Dela poetul german şi-ar putea lua pîlde şi mulţi poeţi ai noştri. Ideia neamului ăstuia e genială: dacă îl plăteşti pe editorul care îţi publică poeziile, de ce nu l-ai plăti şi pe criticul care le critică? Neamul ăsta judecă foarte logic. Citirea poeziilor lui nu e o plăcere; e, prin urmare, just dacă criticul e răsplătit. Nemţii, cumînţi cum sînt, vor face un pas şi mai înainte: vor oferi cu vremea premii şi celor cari se vor angaja să citească operele lor. Deodată cu cartea, cititorii vor primi şi cîteva coroane, — în proporţia indigestibilităţii materialului ce ţi-se oferă...

De aceea nu înţeleg de ce să supără unii şi alţii împotriva celor cari anunţă apariţia vreunui volum, publică abonamente, încasează preţul volumului şi nu-l mai publică... Cum nu înţeleg nici supărarea celor cari se lasă pungăşiţi, de cîteva coroane, de vre-un pretins artist. Aşa, zilele trecute un individ, dîndu-se drept artist, a pus în vânzare bilete pentru o reprezentaţie care pe urmă nu s'a dat.

De ce atîta supărare şi indignare? Dacă în adevăr individul acela n'a fost şi nu e artist şi numai s'a dat drept atare, — e foarte corect din partea lui că nu joacă. Ar fi de disperat dacă asemenea inşi, după ce au vîndut biletele, apucaţi poate de vre-o subită muştrare de conştiinţă — se hotărăsc să dea reprezentaţia. Atunci, atenatul e dublu: şi la punga noastră şi la dragostea noastră pentru arta adevărată!

Nu mai continuu, de teamă ca nu cumva cititorii să-mi ceară şi ei pentru citirea acestei cronici un onorar...

Cain.

Demonstraţii împotriva guvernului român.

— Campania de răsturnare a conservatorilor. —

De cîteva luni încoace, partidul conservator de supt şefia d-lui *G. Cantacuzino* şi partidul junimist de supt şefia d-lui *P. Carp* au pornit împotriva guvernului liberal o violentă campanie de răsturnare, cerînd în întruniri zgomotoase demisia guvernului d-lui *I. C. Brătianu*.

În regatul României guvernele nu cad în urma luptelor ce se dau în parlament, ci în urma campaniei de demonstraţii şi întruniri publice de pe strade.

În lunile din urmă, partidele conservatoare au ţinut mai multe întruniri publice, la cari oratorii fruntaşi ai partidelor au atacat guvernul în discursuri extrem de violente, agitând masele nemulţumite. Întrunirea de Miercuri seara s'a sfîrşit apoi cu o demonstraţie.

Eşind din sala *Dacla*, azistenţii se formează în grup compact şi pornesc pe strada *Carol* în spre calea *Victoriei*, avînd în frunte pe şeful de prin culori. O iau apoi pe calea *Victoriei* pînă în bulevardul *Academiei*, îndreptîndu-se în urmă spre statuia lui *Ion Brătianu*.

Ajungînd în dreptul statuei lui *Brătianu*, manifestaţii încep să şuiere şi să dea cu huo! »Jos

cu statuia *Răteşti!* »Jos cu *Brătianu!*« şi o ploaie de pietre cade asupra statuei.

Şuerăturile şi huiduile durează mai multe minute, apoi manifestaţii o apucă pe strada *L. C. Brătianu*,

În dreptul fostei locuinţe a d-lui *Ionel Brătianu*, huiduesc din nou. Şuerăturile şi huiduile se relau la locuinţa dlui *Emil Costinescu*, ministrul de finanţe.

La un moment dat manifestaţii aruncă cu pietre şi sparg cîteva geamuri.

Manifestaţii pornesc apoi înainte strigînd şi vociferînd. Se cîntă »Deşteaptă-te române« şi se strigă: »Jos *Brătianu Răteşti!* Jos guvernul de asasin!

După scurte manifestaţii de simpatie la locuinţele d-lor *Al. Marghiloman* şi *Titu Maiorescu*, manifestaţii trec prin strada *Amzei* în strada *Lascăr Catargi*. În faţa locuinţei d-lui *Ionel Brătianu* se aud huiduile formidabile şi şuerături ce par a nu se mai sfîrşi.

Casa dlui *Ionel Brătianu* e cufundată în cel mai desăvârşit întunec. Curtea din fund însă e plină de sergenţi de stradă, cum şi de două companii de jandarmi.

De asemenea e plină curtea bisericii *Amza* de peste drum.

Şi aici, ca şi la d. *Costinescu* manifestaţii încep să arunce cu pietre şi se aude zgomot de geamuri căzute în ţandări. Apoi, fără a intra în curte, mulţimea o apucă spre calea *Victoriei*.

Imediat după scurgerea manifestaţiilor, îşi fac apariţia din curtea dlui *Brătianu* d-nii *Emil Petrescu*, prefectul poliţiei Capitalei, primul-procuror *Diaconescu*, procurorii *Duca* şi *Ferechide*, inspectorul poliţienesc *Pauş Oprescu*, şi maiorul *Brătianu*, care constată stricăciunile făcute geamurilor şi apoi pleacă.

Fără ca strigătele să înceteze un singur moment, mulţimea străbate calea *Victoriei*, pînă la palatul dlui *G. Gr. Cantacuzino*, unde face o manifestaţie de simpatie. Palatul e însă cufundat în întuneric, d. *Cantacuzino* fiind la *Sîmbia*.

Manifestaţii intră apoi în curtea dlui *Mişu Cantacuzino*, pe care-l aclamă. Fostul primar al capitalei apare în balcon şi mulţimese manifestaţiilor, îndemnându-l să se despartă »în linişte« căci »izbînda e mai apropiată decît se crede«.

Grupul de manifestaţii porneste apoi pe strada *Verde*. În dreptul locuinţei dlui *Spiru Haret* huiduile şi şuerăturile reîncep: »Jos armeanul! Jos tovarăşul *Răteştilor!* Huo!...«

E un zgomot infernal. Deodată începe o ploaie de pietre şi toate geamurile dela faţadă cum şi frumoasa verandă a casei cad în ţandări.

Din strada *Verde*, manifestaţii trec în bulevardul *Colţel* şi merg strigînd şi huiduind pînă în apropiere de statuia lui *Lascăr Catargiu*. Aci un orator ia cuvîntul şi spune că »penru astă-seară e destul«, îndemnându-l apoi să se răspîndească pe la casele lor.

La orele 1 noaptea, mulţimea se răspîndeşte şi totul reîncepe în linişte.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 14 Malu n. 1910.

— **Fondul cultural arhiedecezan.** La fondul cultural arhiedecezan a contribuit domnul avocat *Nicolae Garoiu* din *Zerneşti* cu frumoasa sumă de 1000 de coroane, cuprinsă în cinci acţii de-ale băncii »*Lumina*« din *Sibiu*, de câte 200 coroane, deplin plătite.

— **Tînăr român distins.** Din *Buda-pesta* ni se anunţă că premiul 100 coroane pentru o temă din istoria antică, premiu ce

Numai trebuie să vă comandaţi mobile din Budapesta pentru că dela **Székely şi Réti**

fabricanţii de mobile în *Marosvásárhely*, se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor şi constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră şi cu oglindă pentru suma de **360 coroane.**

Tot aceeaşi cu toalete în 3 părţi **400 coroane.**

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului. În provincă la dorinţă prezentăm în persoană bogata noastră colecţie de mustre şi servim cu prospecte şi cu deservne. — Să fim atenţi la firmă!

— **dă anual de către universitatea din Buda-
pesta, s'a acordat anul acesta dlui Ma-
us Popșoru, pentru lucrarea sa istorică
Operele politice ale lui Cicero.**

— **Victimele dela Okörirtó.** In adunarea
congregațională a comitatului Sătmar s'a prezen-
tari raportul oficial asupra catastrofei dela
Okörirtó. Raportul aduce următoarele: In noaptea
incendiului au murit 324 de oameni și au fost
răniți 122, dintre cari au mai murit 13. Dintre
morți 150 s'au prefăcut în scrum iar 187 se
mai puteau cunoaște. Dintre victime 240 au fost
din Okörirtó, iar celelalte au fost din alte comune.
In frumoasa noapte a incendului jucau în gura
morți 337 de oameni, dintre cari 209 femei și
128 bărbați. Cea mai tânără dintre victime era de
8 luni cea mai în etate era de 68 de ani. Pe ur-
ma incendiului au rămas 69 copii fără părinți și
fără căpătii. La ordinațiunea ministrului de interne
unsprezece copii au fost așezați în azilul dela
Dobrișin, treizeci și-unul au fost luați de rudele
lor, unul a fost așezat la spital iar de rest se
ingrijește sedria orfanală. Pentru copiii din cele-
lalte optsprezece comune atinse de catastrofă se
iau acum dispoziții.

— **Un pictor român ce promite.** Clim In
Tel. Român: D. Nic. Baclu din Agărbiclu (Eger-
begy), com. Târnavel mari, e un tânăr român de-
stul de dibaciu în ale picturii bisericești în stil
bizantin. D sa a împodobit o seamă de biserici
românești din jurul Mediașului și al Ibașfalăului,
satisfăcând pe deplin pe privitori. Icoanele d-sale
curate, îmbrăcate într-o formă bogată de ar
orientală, când le privești exprimă și naște în
oricare privitor sentimentul sfânt de evlavie, ce
trebuie să fie la o icoană bisericească. Desigur
d. Baclu cu timpul va deveni un pictor desă-
vârșit.

— **O victimă a aviațiunii.** La concursul
de aviațiune din Lyon, aviatorul Michelin ridi-
cându-se cu aparatul său, s'a isbit de un arbore
și a căzut la pământ suferind grave leziuni. Apa-
ratul s'a sfărâmat total.

O știre mai nouă spunc că aviatorul căzând
și-a pierdut cunoștința și a murit în curând fără
să și mai fi venit în fi e.

— **Roosevelt acasă.** Se telegrafiază
din Berlin: Ex-președintele Statelor Unite,
Roosevelt va pleca în America în 18 lunie.
La New-York se fac, de pe acuma, mari pre-
gătiri pentru o primire grandioasă.

— **Atentatul unui inginer.** La Kronstadt a
fost arestat Biskajev, inginerul izhitului Standard,
fiind surprins asupra faptului, pe când voia să
tăie cu o pilă pompa dela cazan. Dacă l-ar fi
reușit să tăie țeava, cazanul vaporului ar fi ex-
plodat pe loc. Nu se știe dacă fapta inginerului
a fost un atentat, sau un act de răzbunare con-
tra căpitanului. Mai aproape de adevăr e cazul
din urmă, căci inginerul era aproape de a fi de-
stituit.

— **Crima unul preot.** In gubernia Minski
din Rusia a fost arestat un preot fiind bănuie că
și-a omorât servitorul și l-a furat economiile de
200 de ruble ce avea. Doi țărani cari se rein-
torceau acasă noaptea târziu au văzut pe nenor-
ocitul preot fiind departe cadavrul servitorului
și pe preoteasă ascunzându-i hainele. Făcând
perchiziție la casa preotului, au găsit halna plină
de sânge a servitorului ascunsă într'un hambar.
Au fost arestați amândoi, și preotul și nevasta.

— **Atentatul unei fete.** Din Varșovia vine
știrea că cu ocazia unei retrageri în corpore, la
care luaseră parte și militari, o fată a aruncat o
sticlă cu vitriol în capul unui căpitan. Nenoro-
citul a suferit arsuri grave, de asemenea vre o
cincizeci de inși din jurul său au fost arși. Fata
a fost arestată și lându-i-se interogatoriu a mă-
rturisit că vroia să și răsbune pe căpitan fiindcă o
înșelase și a părăsit-o pe urmă.

— **Desgroparea unul oraș.** S'au făcut să-
pături întinse la Ostia, portul Romei vechi. E una
din cele mai însemnate descoperiri ale timpului
din urmă, căci ne-a dat cunoștinți amănunțite
asupra unul oraș clădit în veacul al II-lea după

Cristos din porunca împăratului Hadrianus, pe
ruinile altul oraș mai vechi, din vremea republi-
cei. Ostia era port și localitate de băi de mare.
Regele Victor Emanuel, însoțit de profesorul
Luciani, directorul lucrărilor, a cercetat orașul și
muzeul în care se află operele de artă, statui, si-
crie de platră, inscripții, terracotte în cinci sale
din castel.

Arhitecții de pe vremea lui Hadrian au înălțat
cu 2 m. jum. nivelul orașului căci cel mai vechi
suferea de inecările Tibrului. Dar în pământ se
află temelile clădirilor vechi, ulițele pavate, etc.

Orașul cel nou avea uliți drepte, largi până la
20 de m. și cari se tălau în unghiuri drepte.
Erau două orașe: unul mai sus, unde se aflau
vilele bogătașilor și altul lângă Tibru și mare,
portul comercial. S'au aflat rămășiți de magazii
de grâne și nenumărate butoaie pe care era scris
cât incape în ele 10, 20, 30 de amfore.

— **Mulțumită.** Vin a-mi exprima pe această
cale mulțumita profundă dlui director Ghette, dlui
prof. I. Păcurar, magnificului domn can. Dr. Do-
mide, corpului profesoral întreg și tuturor ace-
lora, cari m'au sprijinit și au asistat la înmor-
mântarea fiului meu *Oheorghe* elev de cl. VII. In
gimnasul sup. din Năsăud săvârșită în Năsăud
în 2 l. c.

Berbești (Maramurăș), în 10 Mai 1910. Petru
Rednic, jun. proprietar.

— **Răscoala albaneză s'a potolit.**
Ni-se telegrafiază din Constantinopol: Zia-
rul *Ikdam* anunță azi, în ediție specială, că
albanezii au hotărât să depună armele.

— **Logodnă.** Zilele acestea a avut loc
în Iași logodna Dșoarei Eleonora *Popescu*,
cu colegul nostru de redacție d. Constantin
Cehan.

Felicitările noastre.

— **Un cadavru în Murăș.** Niște plutași s'au
prezentat ieri la poliție spunând că au scos un
cadavru din valurile Murășului. La inspectarea
cadavrului s'a constatat că e un bărbat care de
curând s'a sinucis, căci nici un semn nu arată
că mai de mult ar fi comis fapta. Plutașii au pri-
mit instrucția să păstreze cadavrul până ce auto-
ritățile din Timișoara nu vor hotări transportarea
lui. Dar ei întorcându-se la plute au aruncat ca-
davrul de nou în valuri, de unde l'a scos apoi
un sergent.

— **Jertfele geloziei.** In Berlin marele
proprietar Friederich Hanke a fost împuș-
cat din gelozie de soția sa. Femeia era cu
zece ani mai bătrână ca soțul ei, dar de o
frumusețe rară, pe când bărbatul era lung
și slab, dar cu toate acestea soția sa îl iu-
bea și-i făcea viața nesuferită din cauza ge-
loziei. Într-o zi proprietarul chiar era să se
împuște ne mai putând suporta tachinările.
Dar femeia i-a smuls arma din mână și
l-a rugat să nu-și ia viața căci ea se va
schimba.

Zilele trecute însă a venit un cunoscut
și i-a spus că a văzut pe bărbatul ei cu o
femeie pe stradă. Lucrul acesta a scos-o din
minți și în furia ei s'a hotărât să se omoare.
Din sertarul mesei bărbatului său a scos
un revolver și pe urmă s'a pus să facă
două scrisori. Când era să isprăvească a
intrat bărbatul, atunci întorcându-se spre el
a tras două focuri de revolver și l-a omo-
rit. La zgomotul armei a intrat soră-sa
spunându-i că ea a venit cu trenul și în-
tâlnind pe cumnatul-său pe stradă voiau
s'o surprindă. Văzând femeia ce făcuse a
fugit în cerdac și s'a aruncat dela etaj pe
pavajul curții unde a murit pe loc.

— **Duel american.** Zilele trecute s'a sinucis în
Timișoara un căpitan de infanterie. După cât se
spune ar fi victima duelului american, avut cu
un camarad pe când petrecea în Bosnia. In acest
duel nenorocit el a tras bila neagră și a fost si-
lit să se omoare.

— **Fabrică de tunuri în Ungaria.** Din
Hunedoara primim știrea că zilele acestea câțiva
ingineri ai firmei Krupp din Essen, au examinat
acolo un teren acomodat pentru înființarea unei
fabrici de tunuri, cu scop să facă concurență
atelierele Skoda și fabricelor de oțel englezești
din Ungaria. Firma Krupp va efectui de azi
înainte în fabrica aceasta toate comanda venite
din Balcani.

— **Grozăvia unor cadeți.** Din Petersburg
se anunță că deputatul Schilo a făcut în scris o
descoperire îngrozitoare ministrului de război
Suchomlinov. Anume a spus că în școala mili-
tară a corpului al doilea de armată din Chabo-
rovsk, trei elevi au condamnat pe un coleg al
lor Kisslew la moarte pînă în ștreang, că se plânsese
contra lor la directorul institutului și în lipsa
calăului l-au executat, ei spânzurându-l de un
pom, fără ca autoritățile militare să fi pedepsit
pe criminali. Scrisoarea deputatului a consternat
întreaga populație.

— **Din viața regelui Eduard.** «Și eu am fost odată
victima unui furt» istorisea regele despre o pățanie
ce i s'a întâmplat odată cu picpocker. «La o plimbare
eram amestecat cu publicul cel mare, căci nimeni nu
mă cunoștea. La un moment am simțit că cineva a
pus mîna în buzunarul jiletcei și că mi-a șterpelit
ciasornicul. Repede mă uitai în jurul meu și văzui
pe un sergent ținînd de guler pe hoțul care ofta zi-
cînd: «Ce păcat pentru un ciasornic așit de frumos;
cel puțin de aș ști adresa ciasornicarului.

Un prinț de pe interiorul Africei, un canibal, în-
trebă odată pe un englez, cîți miniștri a devorat regele
dela începutul domniei lui?

«Nici unul, răspuse englezul».

«Atunci nu mă mir, răspuse prințul canibal, că re-
gele tău e bolnăvicios. Săracul n'are poftă de mîncare».

In fiecare an regele cetia și studia cam vr-o 40.000
de scrisori și acte oficiale. Toate hîrțile ce-i treceau
prin mîni trebuia clasate după un sistem al său. Ce
nu era necesar a se arunca.

In timpul cetirii actelor regale fuma enorm. De-
functul era un biblio-fil; el ținea mult să aibă prima
ediție a tuturor clasicele engleze; el avea și o colec-
țiune de cărți de sport.

Din inițiativa lui Eduard VII, limba germană era
limba de salon la Curte. Defunctul vorbea perfect
nemțește, dar pentru aceasta nu prea simpatiza cu
nemții și mai puțin iucă cu nepotul său.

Intr-o călătorie prin țara Bascilor din Pirineii Franței,
regele se aventura prin străzile strimte ale orașului
Cambo. Un indigen presupunînd în străin o persoană
bogată, poate și chiar pe regele Angliei, îl întrebă
sfios pe Eduard:

«Nu cumva d-ta este regele Eduard VII?»

«Ba da! răspuse acesta și-i dete ca dovadă o mon-
etă de aur cu emfigia sa.

— **Recordurile aviațiunii.** Până acuma
patruzeci și patru de inși au sburat mai mult de
un ceas cu aeroplanul.

Iată-i după vechime: Orville Wright, Wilbur
Wright, Paul Tissandier, Latham, Henry Farman,
Sommer, Paulhan, contele Lambert, Bunau, Va-
rilla, Cody, Rougier, Caldera, Blériot, de Caters,
Maurice Farman, Engelhardt, Château, J. de
Lesseps, Martinier Singer, Jacques Balsan, Dela-
grange, C. S. Rolls, van den Born, Curtiss,
Olieslagers, Hirmoss, Métrol, Chavez, căpitanul
Burgeat, locotenentul Camermann, Crochon, Gau-
dart, Molon, Popoff, Gasnier, Graham White,
Frey, D. Kinet, Gibbs, E. Dubonnet, Dickson,
căpitanul Marconnt, Alfred Leblanc și Jeannin.

Din aceștia 24 sînt francezi, 7 englezi, 3 ger-
mani, 3 americani, 3 belgi, 3 ruși și 1 italian.

Din 98 de sboruri peste un ceas făcute dela
9 Septembrie 1908, 97 s'au făcut cu biplanul și
21 cu monoplanul.

— **Necrolog.** Ioan Muntean, oficiant la banca
«Hațegana» și membru al consiliului comunal
din Hațeg, a răpusat la 10 Maiu, în vîrstă de
65 ani. În mormântarea lui a avut loc loc la 12
Maiu, în cimitirul comun din Hațeg.

— Ioan Popovici, preot în Petriș, a decedat
în 12 Maiu n., în etate de 62 ani.

Odihnească în pace!

— **Conferință învățătoarească.** Membrii
despărțământului Arad al reuniunii gr.-orientali,

prin aceasta sânt convocați la conferința ce se va ține în Sâmbăteni, în școala gr. or. română de fete, la 5/18 Maiu. Programul: 1. La orele 8 chemarea duhului sfânt. 2. Prelecțiuni obișnuite. 3. Deschiderea conferinței. 4. Incassarea taxelor. 5. Raportul biroului. 6. »Idei de educație națională«, disertație de d. N. Cristea. 7. Disertații oficiale. 8. Rapoartele comisiunilor. 9. Propuneri și interpelări. 10. Abzicerea biroului și alegerea noului birou. 11. Stabilirea locului pentru conferința viitoare. 12. Inchiderea conferinței. Arad, 1 Maiu (21 Aprile) 1910. Ioan Vancu, președinte.

— **Aviația în Italia.** Se știe că cel dintâi concurs de aviație în lume s'a făcut anul trecut la Reims în Franța. De atunci, în Italia s'au făcut mai multe concursuri de aviație în diferite orașe: La Brescia, la Floreoa, la Milano; actualmente aeroplanelle zboară în aerul albastru al orașului Palermo din Sicilia și la sfârșitul lunii va fi un mare concurs aeronautic la Verona. Anul viitor, cu ocazia marelui expoziții jubilar de la Roma, între alte sute de lucruri frumoase vom avea și un grandios concurs de aviație, la care vor lua parte aviatori străini și italieni.

Căci în Italia a luat un mare avânt aviația. Statul italian a cumpărat opt aeroplanelle, tip Wright și Blériot; patru dintre ele au ajuns la Roma, iar două, montate și conduse de ofițeri cari au luat lecții de aviație se încearcă să pue stăpânire pe aer, evoluând prin împrejurimile Romei.

În afară de aeroplanelle cunoscute, în Italia s'au făcut alte modificări și alte invenții de aparate de sburat, de cătră italieni, astfel că se cunosc până acum vr'o 7—8 persoane cari au aparatele lor proprii. Viitorul ne va da soluția acestei grele probleme, și dela Wright, cel dintâi care a putut face un sbor hotărât, până acum s'au făcut mulți pași înainte pe această cale, începând cu Blériot care a trecut Marea Mănecei și sfârșind cu Paulham care zilele trecute a străbătut cele 800 de kilometri dela Londra la Manchester. Și toți aceștia sânt latini...

— **Mulțumită publică.** Fiind copil orfan și sărac la începutul anului 1907 când mă aflam într'o stare foarte tristă, nu aveam speranță nici în un viitor mai bun. Până numai Dumnezeu m'a trimis înainte onoratei direcțiuni a institutului de bani »Sebeșana« din Caransebeș, care s'a ostenit să-mi caute loc la un comerciant să fiu ucenic și s'a supus la toate cheltuielile, haine, școală etc. în decurs de trei ani. Și mai cu seamă le mulțumesc pentru sfaturile de aur ce le-am primit în decursul uceniciei, căci fără acest ajutor și fără indemnul înțelept aș fi rămas fără această învățătură.

De aceea pentru unicul ajutor și sfaturi nu am cuvinte să le mulțumesc din toată inima, dar știu că răsplătă numai așa voi aduce odată, dacă prin purtare bună și nizuință voi ajunge un comerciant român, vrednic, înțelept și folositor neamului nostru. Încă odată mulțumesc din toată inima onoratei direcțiuni »Sebeșana« din Caransebeș, și voi fi în veci mulțumitor, recunoscător și stimător, că de acolo am primit cariera de înaintare și fericire. Brașov, 6 Maiu 1910. Ioan Nicoare.

— **La Librăria »Tribuna« și Librăria Diecezană din Arad se află de vânzare ilustrat-dela balul costumat din Arad. Prețul 50 fileri bucata.**

x Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch sau Anisette, Benedictin, Chiar treuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Rosa, Vanilie, Silvoriu, Rachiu de drojdii și Rom. 10 doze în prețul de 6 coroane, cu modul de pregătire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist în Cluj—Kolozsvár.

x Ferițivă de-a comanda dela firme înșelătoare, acest aviz se poate citi în orașele mari din lume. Astfel și noi atragem atenținnaa on. proprietari de mori, comercianți și economi cetitori ai zia-

rului nostru, că totdele de cumpene pregătite din material bun se pot căpăta dela prima și cea mai osidă fabrică de cumpene a lui Széman József în Cluj — Kolozsvár, strada Morii — Malom-utca.

x **Recomandăm bisericilor și preoțimei** magazinul de lucruri bisericesti al lui SUBOTHA SÁNDOR din TIMIȘOARA interurban, str. Lonovits în fața otelului Ungaria înființat cu 25 de ani înainte de asta, ca cele mai sigură sursă de cumpărat din toată țara. Aici se găseșc orice aranjamente și prapuri pentru biserici. Bisericile și preoțimea beneficiază de reduceri la preț.

x **Când cumpărați ochelari,** a dresați-vă la magazine cari au în vedere nu numai inreresul bănesc, ci vă spun sincer dacă e lipsă și de consultație medicală. Pentru ținerea strictă a acestui principiu și pentru serviciul conștiințios, recomandăm prăvălia de articole optice Seefreund Sándorné, din Khy-Kolozsvár piața Jókai 2. unde găsiți termometre, grade, binsele, ochiane, barometre de prima calitate. Reparaturile se fac cu pricepere și grabnic.

x **Sanatorul »Liget« a Drului Iakob** în Budapesta, primul sanator pentru boale interne din Europa, dispune de toate mijloacele de vindecare și laborator pentru examinat. Mii de diabeți, reumatici, bolnavi de splină și de inimă, cari pînă acum au cercetat sanatoriile din străinătate, acum vor găsi institut corespunzător aici în țară, așadar această instituție culturală cu poziție admirabilă împlinește și un gol. Sala cea mare a mașinelor mecanice de vindecare a sanatorului este provăzută cu mașini după sistemul Zanpre și cu scâlzi aieriane.

x **Situația agronomilor** din punct de vedere cînd într'o zi poate produce munca alor două zile. Un lucrător harnic pe vremea corvei dacă are unealta bună și tăișul ascuțit poate produce muncă dublă fără să-și peardă vremea bătînd-o și ascuțind-o. De aceea atragem atenția fraților noștri economi să bage de seamă la cumpărare și să nu se lase înduplecat ci se cumpere exclusiv numai coasa de diamant, care în Ungaria se atla exclusiv numai la Terherék în Kaposvár. În cursul anului 1909 au ajuns la reușită frumoasă, căci din toare părțile au primit scrisori de recunoștință pentru funcționarea ei. Repetăm că se găsește la Kaposvár. Frații Lengyel.

x **La croitoria unversală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszében, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 172. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverenților preoțesti, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

Cronica socială și artistică.

Teatru în Cincul mare. Meseriașii români din Cincul-mare invită la producțiunea teatrală ce va avea loc Duminecă, 15 Maiu n. în sala hotelului »Concordia«. Se va juca »Mana vacilor«, comedie în 3 tablouri de Th. Speranță și monologul »Achim Filăru«, de A. P. Banușiu. După teatru — dans. Începutul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Ge facem noi pentru clasa de mijloc.

Încătușat și strivit secolii dearândul de lanțul iobăgiei, poporul nostru din această țară a trebuit să ducă o vieță grea și a rămas mult îndărăptul celorlalte popoare conlocuitoare, cari erau mai favorite de soarte.

În cei 60 ani decând a ajuns și el să

respire mai liber a făcut frumoase progrese, așa că dacă ne uităm îndărăpt la drumul ce l-am făcut cu satisfacție putem constata aceasta. În timpul din urmă pentru poporul plugar cu deosebire s'a făcut și se face mult pe toate terenle. Prelegeri, societăți de tot felul ș. a., s'au pornit din toate centrele unde avem intelegință pentru a-l umi din loc și a-l împinge pe calea propășirii. Numai pentru clasa noastră de mijloc, pentru clasa noastră de mijloc, pentru meseriași, nu s'a făcut aproape nimic pân-acum. Afară de câteva reuniuni cari și de vegetează numia, nu s'a întreprins nimic, dar absolut nimic pentru înaintarea lor.

Și să nu credem, că e mic numărul meseriașilor noștri, el e cu mult mai mare decum ni-l inchipuim, dar respirați și neorganizați cum sunt ei acum, existența lor abia să poate observa.

Credem deci sosit timpul, ca și pentru aceștia să se facă ceva.

»Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român« trebuie fără amânare să se gândească și la clasa de mijloc, ocrotindu-o sub aripile sale.

Organizarea meseriașilor noștri în reuniuni, activitatea intensivă a acestor reuniuni, înghiebară de expoziții, întruniri precum și susținerea unui organ de specialitate care prin comunicarea de idei reciproce cu alții mai mult să-i lege pe unii de alții, credem a fi cel mai avantajos început spre acest scop.

Câțiva oameni de bine, dornici de ridicarea clasei noastre de mijloc, scot acum de doi ani în Sebeșul-Săsesc »Munca« o foaie de specialitate, dar în lipsa de sprijin abia se susține și aceia. Ar fi de dorit ca Asociațiunea să se îngrijască de această foaie care a adus și în viitor ar aduce și mai bune servicii meseriașilor noștri. Jertfa n'ar fi prea mare pentru budgetul Asociațiunii, folosul ce l-ar aduce însă foaia meseriașilor noștri pentru ridicarea și înaintarea lor ar fi dintre cele mai simțite.

În vâlmășala multor lucrări ce le face asociațiunea întru înaintarea tuturor ramurilor culturale e bine, să nu uite clasa de mijloc, căci a sosit timpul, să ne gândim și la ea, dacă vorba e, ca cu puteri unite, pe toate terenle vieții, să ne ridicăm și validăm tot mai mult. Un mic locșor să rezerve și acestei chestii în programul său de muncă.

N. S.

Nou Institut de Credit românesc. Ni se scrie din Țelna: În Dumineca Floriilor (24 Aprilie a. c.) s'a ținut în comuna Ighiu, com. A.-Inferioară adunarea de constituire a institutului de credit și economii societate pe acții »Izvorul«.

Adunarea de constituire ținută în școala română a ales direcțiunea pe periodul următor de trei ani constătătoare din 12 membri în frunte cu vrednicul președinte George Muncușiu preot, director executiv Antoniu Pop proprietar, casier Petru Circo preot, iar de juriconsult Dr. Ioan Pop avocat aleși toți cu unanimitate, tot astfel comitetul de supraveghere.

S'a deschis noul magazin de modă pentru domni!

Rona Jenő,

magazin de mode și ghete

ARAD, Piața Andrassy 17, (casa Reinhart). Telefon 765.

Mare asortiment de încălțăminte pentru bărbați, femei și copii, ru fărăie pentru bărbați, cele mai frumoase cravate și bastoane, plângă prețuri fice și moderate.

Depozitul exclusiv a renumitelor ghete Stop

Rog să priviți vitrina. — Cu stimă.

fost 12 ani conducătorul magazinul fabr. Turu

Acestor constituiri le-a premers votarea statulelor, unde vrednicul și unul dintre cei mai valoroși bărbați pe terenul acesta dl Macrea, în calitate de președinte ad-hoc, a servit adunarea dându-i cele mai înțelepte sfaturi și îndrumări.

Special merită recunoștință dl Dr. Ioan Pop avocat, care n'a cruțat nimic, având în vedere numai și numai împlinirea idealului dorit, conchermând, alergând și jertfind din al său propriu, ne dând ascultare momentelor, și cu voință de fier, care de altfel întotdeauna l-a caracterizat pe Domnia lui, neezitând câtuși de puțin până i-a succes a desmorți inteligența și țărâtimea acestui jur și astfel să realizeze înființarea institutului des pomenit.

Dea Dumnezeu ca institutul de credit «Izvorul» izvor de apă vie, izvor vindecător să fie, cu timpul fluviu să devie spre mulțumirea noastră și a tuturor românilor de bine.

Târg de țară în Timișoara. Târgul de țară în Timișoara va avea loc în zilele 26—30 Maiu n. a. c.

Plata grânelor din Aradul-Nou

9 Maiu 1910.

S'a vândut azi:

grâu 300 mm.	10.80—	11.80
orz mm.	6.10—	—
ovăz mm.	6.50—	—
secară mm.	7.60—	—
păpușoi 400 mm.	6.80—	6.40

Prășurile sunt socotite în coroane și după 50 kg Baza de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 6 Maiu 1910.

Prețul cerealelor după 100 kgr. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa — — — — —	26 K.	90
Din comitatul Albei — — —	27	» 05
De Pesta — — — — —	26	» 80
Bănățesc — — — — —	26	» 40
De Bacău — — — — —	26	» 40
Secară de calitate I. — — —	16	» 80
Orzul de nutreț, calitate I. — —	14	» 75
Ovăș de calitate I. — — —	14	» 90
Oucuruz — — — — —	11	» 70

BIBLIOGRAFII.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare: **M. Sadovianu**: Crâșma lui Moș Precu à 2 cor. 10 fil. porto.

Din biblioteca »Minervei« à 30 fil. Nr. 76. I. Boteni. În zile de vacanță.

Nr. 77. Iwan Turgenjef: Apele primăverii, volumul I. Traducere de I. Constantinescu (Delabai).

Nr. 78. I. Constantinescu, vol. II.

»Avel tragedie din popor« în 4 acte și 2 tablouri, după un manuscris găsit a 1 coroană plus 5 fil. porto.

Dimitrie Onciul: »Românii în Dacia Tralană« până la întemeierea principatelor (Chestia română) à 1 cor. + 10 fil. porto.

Proza ediția II-a de V. Alecsandri Cor. 2.— **Mormântul unui copil** ed. II-a de M. Sadoveanu Cor. 2.

Din biblioteca Minerva:

Nr. 73 *Suflete stinghere* de L. Marlan 30 fil.

Nr. 74 *Conovalow*, de Maxlin Gorchi 30 fil.

Nr. 75 *Siberiana* de Xavier de Maistre 30 fil.

Din bibl. teatrală:

Nr. 9 *Electra*, tragedie în 5 act. de Sofocle 35 fil.

»Viața Rom.« Nr. 1 și 2 à 2 Cor.

»Luminisuri«, poezii de A. Stavri à 2 Cor.

»Schife și amintiri« de D. D. Pătrășcanu à 2 cor.

»Viforul«, dramă în 4 acte de B. Delavrancea Cor. 2.50 plus 20 fil. porto.

Povestiri alese de Ion Dragoslav Cor. 0.55 plus 10 fil. porto.

I. *Russu-Sirianu*: La Roma, schiță din călătorie » 2.—

Dr. E. Babeș: Diaagnoza » 3.—

A. Cosciuc: Nutrirea animalelor de casă (op. premiat) » 1.50

A. O. Maior: Bibliot. copiilor, vol. II. » 1.60

» » v. III și IV. » 1.—

Isidor Ieșan: Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent . . » 1.50

Poșta Redacției.

N. A. Șovinism e un cuvânt de origine franceză (chauvinism) și e introdus în limba franceză numai de câteva decenii. Astăzi înseamnă, în general și patriotism exagerat, exaltație națională.

Cuvântul e împrumutat dela numele lui Chauvin, un soldat din armata marelui Napoleon, care era cunoscut în Paris pentru dragostea sa exaltată pentru împărat. Dramaturgul Scribe l-a adus și pe scenă în comedia sa «Le soldat laboureur», ca pe prototipul soldatului exaltat.

V. M. (Șard). Avem nenumărate poezii electorale; atât de multe încât dacă am voi să le publicăm, n'ar încăpea în câteva numere. Neputându-le publica toate, nu publicăm nici una, pentru a nu supăra pe nimeni.

N. M. (Timișoara). Repetăm din nou: nu publicăm decât anunțuri tipărite.

A. B. N'am primit nimic. Vina nu știm a cui va fi. Scrisorile vă rugăm să le adresați întotdeauna la redacție și nu la unul sau altul dintre redactori.

A. Șt. (Șimand). Nici de altminteri n'am fi publicat lucrurile, pentru că astfel de lucruri nu sânt potrivite pentru a fi publicate.

Iorgovan (Blaj). Deoarece »poeziile dale nu întrunesc notele necesare unei adevărate poezii«, îi împlinim cerea de a-ți răspunde la Poșta Redacției. Poezia a III-a »Timp de primăvară« poate că exprimă un adevăr, dar e departe de-a fi poezie, deși sfârșitul șirelor rimează:

»Ziua crește, noaptea scade,
Pomi înfloresc,
Prin păduri și pe livade
Pasări ciripesc . . .«

Cuvântul »livadă« are pluralul »livezi« și nu »livade«.

G. (Cluj) »La un mormânt« e slabă de tot. Nici rimă, nici ritm.

Pantolon. Numele (poate pseudonim?) e imposibil. Poezia e drăguță. O publicăm la acest loc. Poate altele vor ajunge mai în frunte.

Mai.

Iubite mai de dorul tău
Adesea astă iarnă
Plângeam, când norii începeau
Zăpada să și-o cearnă.

O salcie de peste drum
Stă mută de durere;
Și ei i-ai fost tot tu atunci
Unică mângâiere.

Zburdalnici fu'gil ne râdeau
Sărind nebuni prin aer;
Doar vrăbiile 'nțelegeau,
Ce vrea al nostru vaer . . .

Azi ai venit cu păr de fir,
Cu cânt de păsărele,
Cu frunză verde și pe câmp
Cu mii de floricele.

Și astăzi ea de peste drum
Frumoasă și gătită
Se uită printre frunzi și flori
În ochii mei uimită.

»De ce nu răzi? Nu pentru noi
Ai plâns atâtea oare?
Uite-a venit... De ce nu răzi,
Când tot e'n sărbătoare?»

Da a venit și v'a adus,
Pe toate să v'impac.

Și flori și frunze și cânt
Și toate, ce v'a place.

— »Pe mine numai m'a uitat,
În graba lui să vie . . .
Și căruia atât l-am plâns
Nimic nu mi-a-adus mie«. —

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Dela antistia comunei Vinga.

Aviz!

Târgul de primăvară se va ține în Vinga dela 3—5 lunie inclusive, a. c.

Se avertisează proprietarii de vite, că pe terenul târgului vor putea petrece numai care au vite provăzute cu bilete.

Târgul de porci e permis.

Vinga, 10 Maiu 1910.

Antistia comunală.

Anunț.

O văduvă de 32 ani,

într'o comună fruntașă din Bănaț, cu drept de cărcimărit și ducheau caut un bărbat pricepător în ale cărcimăritului și neguțătoriei; să fie român gr.-or. dar să nu fie bețiv și cartofar (cârțăș). — Scrisorile să se adreseze la administrația acestei foi supt adresa »Văduva«.

„Wällischhof“ sanatoriu

aranjat după sistemul Dr. Lahmann, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice (1 oră și jum. depărtare dela Viena) în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf:

Maria Enzensdorf (bei Wien).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului
Dr. Marius Sturza.

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Atelier artistic pentru fotografii
E. DAJKOVITS,

ORADEA-MARE
palatul SAS.

Favor extraordinar începând cu azi.
6 buc. fotografii matte format cabinet 12 Cor.
6 buc. fotografii matte format vizit . . 6 Cor.
Fotografii esecutate splendid pe pânză tot atât.
Pentru fotografiile de nuntă, cadrul gratuit.

A apărut broșura:

Mizerie, Boală, Crimă și Degenerare sau Alcoolismul și urmările lui

din punct de vedere economic, igienic, moral și național. — De **Pr. D. Voniga**. — Tipografia Nouă, Orăștie 1910. — Broșura se estinde pe 6 coale tipar 8° și are următorul cuprins: 1. Introducere. 2. Despre beuturi în general. 3. Istoricul beuturilor spirituoase. 4. Beția și consecințele ei, în general. 5. Efectele stricacioase ale beuturilor spirituoase, în special asupra organismului omenesc. 6. Alcoolismul sub raportul morbidității și al mortalității. *Tuberculosis (oftica) și morburile mentale*. 7. *Alcoolul și morala publică* sa raportul dintre alcoolism și *criminalitate*. 8. *Alcoolul și ereditatea*, sau efectele alcoolismului asupra posterității. *Copiii bețivilor*. 9. În resumat: Alcoolismul — *Mizerie, Boală, Crimă și Degenerare*. 11. Cauzele alcoolismului. 12. Plan de învățământ antialcoolic. **Prețul broșurei 1 cor. 60 fil.** Se poate procura la autor în Gyirok și la toate librăriile.

|| Medic român în Karlsbad. ||

Dr. ENEA NICOLA
KARLSBAD,
sa mutat în casa „Billroth” lângă Sprucei.

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în Magyarád se află de vânzare în cvant mare și mic:
vin vechiu și nou
de Măderat.

Voiești

să fi servit bine și pe plac, apoi paseri canari, papagai vorbitori, petroșeli, pești de aur, porumbi, găini de soiu, păsuni, iepuri, câni de vânat și de lux, pisice de Angora, mămuțe imblânzite, colivii etc. aparate brute, să alegi și să cumperi numai dela vânzătorii de paseri de aici, care de 10 ani se bucură de cel mai bun renume. Dacă le aiți toate aceste, apoi și cel mai bun nutremânt pentru paseri iarăși numai dela mine să-l cumperi. Numai în depoul principal: **Zagreb, Mircovič, Marije Valerije ulica 10.** (Odaie separată pentru paseri cântărețe).

Eu vând numai exemplare și mărfuri de prima calitate, mărfuri slabe și de puțin preț nici nu țin.

Premiat la Ams'erdam, la Viena de două ori, Bruxela, Londra, Marsilia, Paris, Zagreb.

1000 epistole de re unostință, precum și multe alte diplome. Expediez cu poșta garantând pentru marfă vie.

CUMPĂR în ori-ce cantitate romonițe, flori de tei, flori de friguri, rădăcini și frunze de mătrăgună, flori de soc fie verzi, ori uscate și Gândaci de Mai.
Farmacia lui SZOKOLY SANDOR, Arad
(vis-à-vis de biserica sârbească). —

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă ziua și la lumină. Cântărețuță tină 4, 5 fl. de 1 an 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Ouătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soiu. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mămuțe și câini de soiu se capătă înainte trimițând 20 fil. Pentru ajungerea comandelor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte.

Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane

bisericești.

Să ne ferim de molii!!

În institutul de asigurare contra molilor din Oradea-mare a lui

Dozsa János

blănar

Nagyvárad, Passage Sass

— în fața teatrului »Urania«. —

Se îngrijese pe lângă prețuri convenabile, blane pentru femei și bărbați și blane de călătorie, covoare, boale și manșoane. Magazin asigurat contra focului.

Atrag atenția onoratului public asupra atelierului meu de **spălătorie și culorare chimică** existent de peste

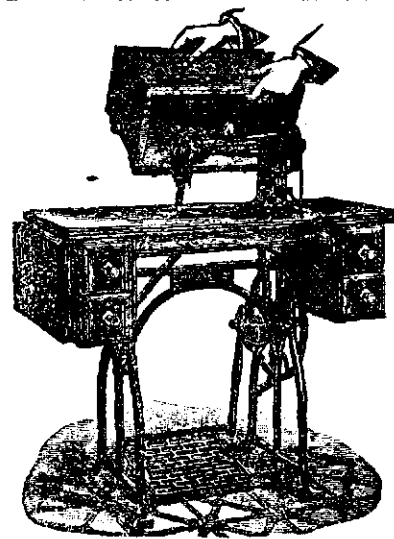
50 de ani

cea mai veche în ramul acesta. Serviciu ireproșabil. — Prețuri conv.

FEICHTINGER J.
Kolozsvár

Str. Paris 5. Telefon

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

Fondat la 1880.

Reinhold ZOLLER

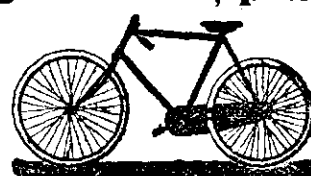
măiestru mecanic
FÉHERTEMLŐV
Schillergasse 8.
lângă „Burg”.

Își recomandă on. public din

loc și provincie marele său atelier mechanic unde se repară tot felul de **mașini de cusut și biciclete**. Ține în depozit tot felul de **gramofoane și plăci**.

Ține în depozit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singuratic de mașini și biciclete.

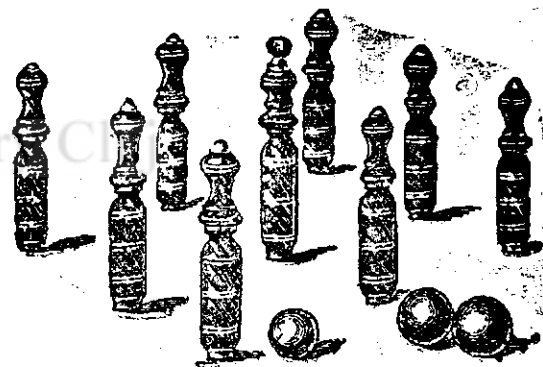
Prețuri moderate Serviciu prompt.

Trebitscher Sándor

strungar

— PANC SOVA, Gizella-utca —
vis-à-vis de hotelul KONTOLOVITS.

Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare tot felul de articlii pentru fumători, gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc.

Serviciu prompt. Obiecte admirabile.

— Prețuri ieftine. —

INȘTIINȚARE.

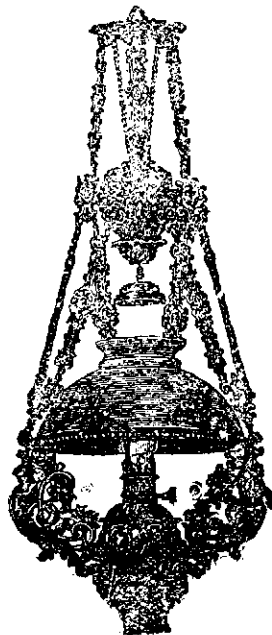
Din cauza aglomerației mari din magazin se pot capăta cu prețuri nespuse de mici cei mai noi și mai frumoși articlii de sticlă, porțelan și pentu spălat.

Mare asortiment de **lampe de atârnat și de masă**.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat obiecte de lux (figuri).

Obiecte de lux.

din argint de China și alpaca, obiecte de masă de prima calitate. Foarte mare asortiment de cadre, în totdeauna se află în magazin peste 400 de mode noi și executate cu gust.

FISCHER MÓR, Andrassy-tér 20.
(Palatul Fischer Ellz).
Telefon pentru oraș și comitat 568.

Botinele cele mai elegante

Cele mai practice încălțăminte pentru sporturi, pantofi de vară și pentru tennis în splendidă variație de culori și execuție ireproșabilă; de asemenea **ghete americane** marca: „The Barry, The Burt & Packhardt, King și Moccasin», încălțăminte **orthopedice**, Cassala-Engelhardt, le găsiți la marele magazin de specialitate a lui:

WEINBERGER JÁNOS

ARAD, Piața Andrassy 20.
pe lângă prețurile cele mai convenabile și serviciul cel mai prompt.

FISCHER TESTVÉREK

fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri de sîrmă pentru garduri, site și de coarde din sîrmă de oțel pentru paturi etc. etc. în

ARAD, calea József-főherceg-ut nr. 8.
Fabrica: Strada Kossuth Lajos Nr. 45.

Telefon 557.

Recomandă în atențiunea on. public **magazinul bogat în lucrări de bransa aceasta,**

care se capătă cu prețuri foarte de concurență.

Catalog de prețuri la dorință se trimite gratuit și porto franco acasă.

Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni,

din palatul de pe Andrassy-tér nr. 14, pe

Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stăm la dispoziția p. t. public cu **cărbuni veritabili** în ori-ce cantitate, transportați acasă, și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prenoțări.

Comandele se pot face în persoană, prin corespondență sau prin **Telefon nr. 139,** la firma:

Kneffel Károly és Fia

mare comerciant de cărbuni

Arad, Boros Béni-tér nr. 2.

(Cassa Kneffel).

Telefon 184.

Premiat de mai multe ori.

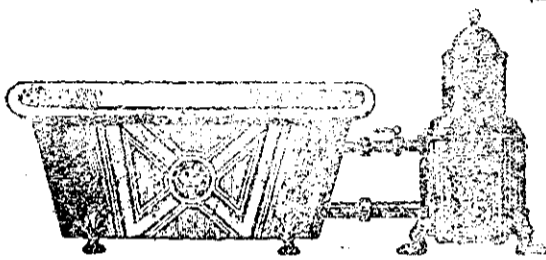
Telefon 184.

CARL PIFFL

Prima fabrică de obiecte de metal

Timișoara-Elisabetin. — Temesvár-Erzsébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichigierie și anume: vane de scaldat, de șezut și pentru copii, — scaune pentru scaldat încălzitoare și vane

de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu). Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte obiecte de metal: precum ciubere, uleioare și căni. Catalog de prețuri la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei și cu numele străzii, mărci și firme de ține. Conducător pentru apă, aranjări pentru baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes“.

Acoperi de case și turnuri, globuri și cruci. — Ucenicii se primesc cu condițiuni foarte bune.

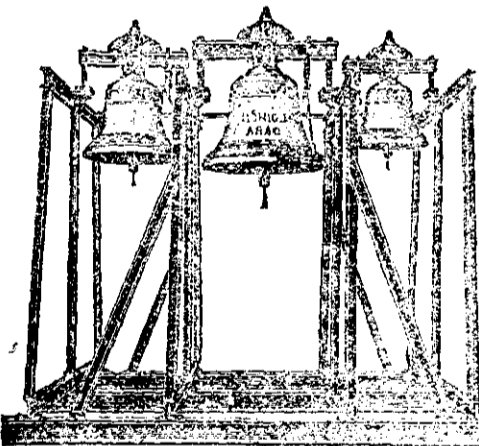
Frideric Hönig

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Arad, strada Rakoczi Nr. 11-28.

Fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și aceluiași tare și cu șunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învărti și postamente de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învărti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

Este trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupesti sunt atrofați și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva cărui a oamenilor să-și încredințeze fără teamă, fără sfilă și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiincios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va încetă existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renunțat în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta VII, Bákóczy-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupesti ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletesti i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai neglece, ranele siflice, boalele de țevă, bășică, nervi și șira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilului, erecțiunile de spalmă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femelești. Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată. În ceoace privește cură, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătură numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fle-cărnia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminica până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapest, VII., Bákóczy-ut 10.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și ajutori bisericești.

Intensiat la 1883

Telefon pentru comit. și oraș 498.

Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoților cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

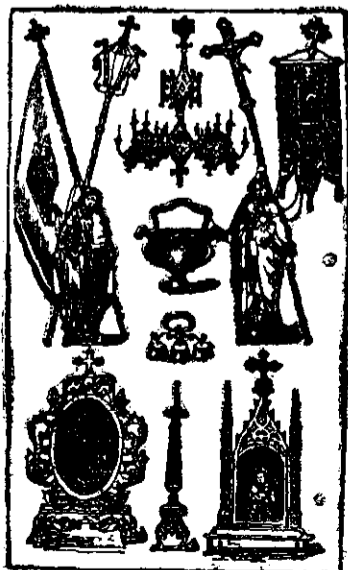
odăjdii, steaguri, cruci, statue

- sau altfel de ajusturi bisericești -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale — necesare la formarea ajustărilor bisericești. —

Pentru literările mele iau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

Croitorie nouă engleză și franceză pentru femei. Arad, Szabadság-tér 17.

După absolvirea cursului în Drezda, pe baza experiențelor de mai mulți ani câștigate atât în străinătate, cât și în Budapesta, sub firma Wittenberger H. și Jaczkó József am deschis o

confecție pentru dame,

unde se pregătesc conform gusturilor celor mai rafinate cele mai elegante toalete engleze și franceze.

Pentru convingere rugăm binevoitorul sprijin al onoratorilor dame.

Cu deosebită stimă:

Jaczkó József.

IGNA DEMIAN

coloratură de haine,
curățitorie chimică,
și mașină cu aburi de
spălat rufe albe în
UJ-SZENT-ANNA.

Colorez (văpșesc) și curăț chimic: toffelul de vestminte bărbătești, femelești și copilărești, pardesii și paltoane, în întregime fără nici o desfacere, stofe pentru mobile, perdele, dantele, broderii, mănuși, borangi-curii etc. În rufăria mea, ajustată bogat, se spală curat ca zăpada, fără materii mistuitoare, în deosebi gulere și manșete, cămăși bărbătești, etc., cari prin mașinile mele de călcat ajung la un luciu încât nu se pot deosebi de cele mai noi. — Comandele cu posta se expediază punctual și cu acuratețe.

Filiala în Arad, la

Iosif Ștefan, pe piața Tököly.

(în casa bisericii române).

Nr. Telefonului 275. — Nr. Telefonului 275.

VAS és Tsa

ARAD, piața Boros Béni nr. 6.

Își recomandă

materialul de edificat

prima calitate, atât var măcinat și în bucăți, cât și gips de Kőbánya. — Depozit permanent de orice soi de țiglă, cărămida presată și împletituri de tresle pentru tencuială tot felul de articole din ciment; ca canale, plăci, ghisdele de fântâni etc. etc.

Se angajază cu

parchetarea clădirilor

vechi și noi

pe lângă prețurile cele mai convenabile.

Am onoare a atrage atenția p. t. public asupra prăvăliei de croitorie pentru domni

inokai Tóth Lajos,

conducător șef Vass János, iunior, cea mai veche prăvălie în bransa aceasta, asortată cu cele mai frumoase și variate stofe, fabricate engleze și franceze.

Se efectuează comande pe lângă prețuri convenabile în cea mai splendidă execuție, din stofele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 e cea mai eclatantă garanță pentru a putea satisface și cele mai rafinate gusturi.

La dorința specială a p. t. clientele se vor pune la dispoziție colecții de modele, eventual reprezentantul firmei se va înființa în persoană la cei interesați, atât în loc, cât și în provincă.

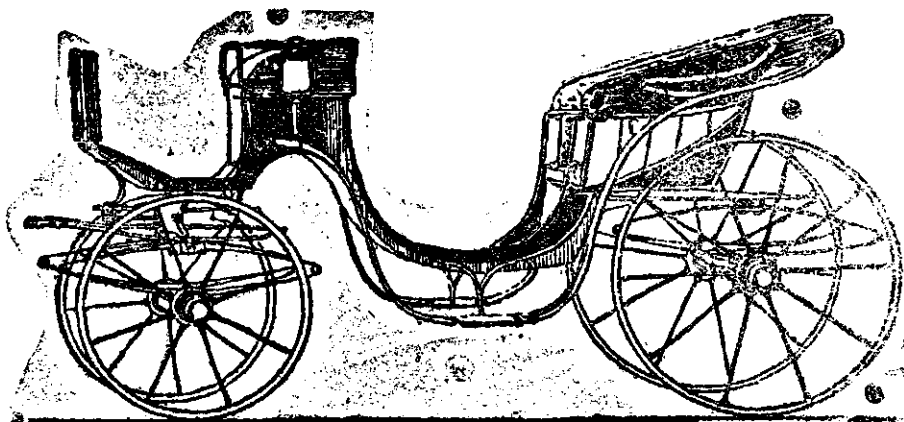
Cu deosebită stimă:

inokai Tóth Lajos, croitor,
Arad, Palatul Neumann, Piața Andrassy nr. 25.

Szabó Testv. și Kleiber

atelier pentru
fabricarea
- trăsurilor -

ARAD, strada
Kápolna Nr. 26
(vis-à-vis de cazarma pomp.)

Avem onoare a face cunoscut on. public din Arad și jur, că am deschis un atelier pentru pregătirea trăsurilor, conform cerințelor moderne de azi.

Bazați și pe experiențele îndelungate câștigate în cele mai renumite fabrici de trăsuri din țară promitem, că în atelierul nostru se pregătesc exclusiv numai lucrări de primul rang. Primim toffelul de lucrări și reparări cu specialitate de bransa aceasta: trăsuri cu tot felul de coarde și fără coarde; precum și pregătirea și legarea cu fier a toffelului de instrumente economice, lăcuire etc. Trăsuri vechi le schimbăm. Ținem în magazin cele mai noi și moderne trăsuri. — Rugăm binevoitorul sprijin al on. public, suntem cu stimă

Szabó Testvérek și Kleiber
fabricanți de trăsuri.

Serviciu solid și conștiințios.

INȘTIINȚARE.

Am onoarea a aduce la cunoștința p. t. public și clientele, că prefăcându-ne atelierul de tapetărie, conform cerințelor moderne și celui mai nou stil

am deschis
în Arad, Str. Forray casa Hunyadi un
magazin de mobile.

Totodată facem cunoscut că ținem în depozit eventual pregătim la comandă orice mobilier, pentru dormitoare, sufragerii, saloane și camere pentru fumat.

Cerând onoratei clientele să ne onoreze și pe mai departe cu încrederea ei, că ne o păstrează deja de 34, așteptăm binevoitoarele comande.

Cu distinsă stimă :

Berán A. și Fiul

depozitari de mobile.

— Telefon intra și extraurban Nr. 132. —

Magazin nou. Magazin nou.

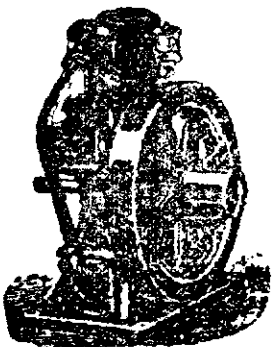
— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat
 al renumitelor firme:

SCHMEREK & SZABÓ

— Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Arapuri p. trierat. Bastimente cu benzină, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnici. Filtre magnetice. Unsoși. Material de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios — Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

Prețuri ieftine.

Prețuri ieftine.

Perdele gata.

Perdele gata.

Abonați și răspândiți TRIBUNA!

Expoziția generală din Paris 1900 „Grand Prix”

Restitutions-Fluid de Kwizda :

este apă de spălat caii, brevetată c.-reg. O sticlă costă 2 cor. și 80 fil. - De 40 de ani se folosește în stautele de curte și alergări, în grajdurile mai mari ale singuraticilor ca întăritor excelent, la înțepenirea mușchilor, etc. - La dresări are rezultat minunat, căci dă cailor putere, să biruie mai multă muncă. - Numai

având brevetele veritabile Restitutions-Fluidul de Kwizda. Vignetele brevete și țavălișul sunt scutite prin lege. - Se capătă în toate farmaciile și drogeriile. Catalog ilustrat gratis și fr. Depozit princ. :

Franz Joh. Kwizda, farmacist, liferantul curții ces. reg. austro-ungare, reg. române și reg. Bulgare. Korneuburg bei Wien. - I.

STEFAN SLADECK IUN.
FABRICĂ DE MOBILE

VÎRSET

strada Kudritzner No. 44-46.

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
 din sudul Ungariei
 (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de pianе excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

In atențiunea onoratului public!

Am onoarea a aduce la cunoștința onoratului public, că începând cu 1 Aprilie 1910, mi-am deschis în Arad, piața Andrassy nr. 8 un bogat magazin de

ciasornice și giuvaericeale din aur și argint.

Aducând aceasta la cunoștință, trebuie să remarc, că cercelând toate centrele europene mi-am câștigat experiență specială în ce privește podoabele moderne, așa fel, că nime nu-mi poate face concurență, ce privește calitatea și ieftinătatea acestora.

În magazinul meu se găsesc cele mai bune și mai frumoase pendule, ciasornice din aur și argint pentru bărbați și femei, deșteptătoare pe lângă garanție de cinci ani, apoi cele mai moderne inele, cercei, brochette, atât în aur cât și în argint cu cele mai ieftine prețuri.

Schimburi și reparaturi se efectuează ieftin și conștiințios. Cumpăr și schimb aur sfărmat.

Recomandându-mă bunăvoinței și sprijinului publicului, făgăduiesc că cea mai de frunte nizuință îmi va fi ca să-mi servesc clientela culant, câștigând prin aceasta încrederea.

Brandes D. magazin de ciasornice și giuvaericeale.

Arad, piața Andrassy Nr. 8.

In fața bisericii catolice.

Prospect de prețuri
 pentru produsele de primăvară a „asocia-
 țunii pantofarilor din Arad“.

Hotine pentru femei:
 Pantofi din păsă . . . fl. 1.50
 Pantofi de piele de vacs dela > 2.— in sus
 Botine > > Regate > 2.80 >
 > chevreux > > 4.50 >
 > vacs cu șiret dela > 3.60 >
 > chevreux cu șiret > 5.50 >
 > de vacs cu nasturi > 4.80 >
 > chevreux dela > 6.50 >

Hotine pentru bărbați:
 Cu țug simplu, piele de vacs fl. 3.30
 și fețe > > 4.— >
 Bergsteiger din piele cu lustru > 4.80 in sus
 Cu țug simple ușoare ca un
 fulg p ntru bolnavi dela > 5.— >
 Bergsteiger de chevreux . . . > 6.50 >
 Cu țug piele de box . . . > 5.80 >
 Bergsteiger piele de box . . . > 6.20 >
 > chevreux bună dela > 7.80 >
 Pantofi de chevreux . . . > 5.— >

Ținem în depozit totfelul de ghete pen-
 tru copil. La comande din provincie să
 se edscrie urma piciorului pe o hârtie.
 Comande contra ramb. necorespunzând
 și înapoiale în curs de 8 zile se schimbă.

Noul Noul
Atelier de frizerie.

Am onoare a aduce la
 cunoștința onor. public că
mi-am deschis un atelier
de frizerie, aranjat cerin-
 țelor celor mai moderne, în
Arad, Luther Márton-tér
Nr. 1. (Casa Dr. Ioan Suciu).

Rugând binevoitorul sprijin
 al on. public sunt

Cu deosebită stimă:
FOGARASSY PÉTER
 friseur.

Primesc vopsirea părului,
 cu prețuri ieftine.

Cea mai ieftină sursă pentru
 cumpărat

Săpunuri

pentru gospodărie, săpu-
 nuri de toaletă, parfumuri,
 și orice articole pentru spălat.

Luminări

de stearină și ceară pentru
 biserici; e fabrica de săpun
 a lui

Lorencz Károly,
 Arad, Str. Furray p. Nádasy.

Nou atelier de fotografiat.

Aducem la cunoștința on.
 public, că **am deschis**
un nou atelier de
fotografiat

în Arad, pe Szabadság-tér 16,
 unde vom pregăti cele mai
moderne fotografii cu 40%
 mai ieftine prețuri.

Cu toată stima:
Sztojkovits és Békés.
Nou atelier de fotografiat.

S'au ieftinit cărbunii.

Care de acum își câștigă
 sau abonează cărbuni și
 cochs pentru iarnă, eco-
 nomisește 25%!

100 Klgr. cochs de fa-
 brică de gaz cor. 4*60.
 100 Klgr. cărbuni de
 piatră salon de Prusia
 cor. 4*60.

100 Klgr. cărbuni de
 piatră salon de Jil c. 4*—.

100 Klgr. cărbuni de
 lemn fără praf cor. 6*—.

100 Klgr. de cărbuni
 pentru fauri cor. 4*60.

Róth József mare neguțător
 de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.
 Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrică, mori precum și pentru
 trierat expediez cărbunii de Prusia de
 calitate cea mai bună.

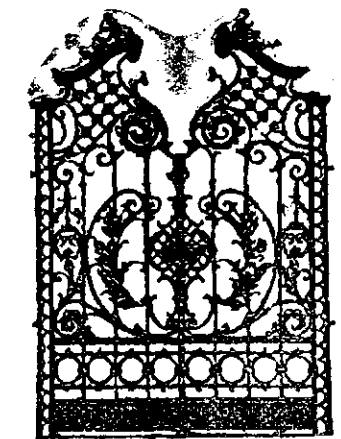
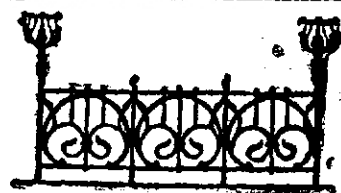
Premiat cu medalia cea mare la exp. mitemă din Bpesta 'n 1896.

Turnătoria de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alui

ANTONIU NOVOTNY - TIMIȘOARA - FABRIC. -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea
 de nou a clopotelor strigate, spre facerea de clopote întregi, armo-
 nioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer
 bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată
 ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare.
 Sunt recomandate cu deosebire **CLOPOTELE GĂURITE** ventate și pre-
 miate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară
 — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai
 adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât
 cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este
 egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sire stă-
 tătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut
 ca — și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-aurate ilustrate gratis.

Schimb de local.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că
atelierul meu de lăcătarie artistică
 și pentru edificii se află începând cu 1 Martie în noul
 local din strada Bachgasse Nr. 11.

Prin introducerea uzinei electrice și a mașinilor ajutătoare
 sunt în plăcuta poziție de a putea satisface și celor mai mari
 cereri, oferindu-mi serviciile pentru toate lucrările de lăcă-
 țarie, edificii, instalații de apaducte și latrine, precum
 și orice lucrări și reparaturi ce cad în această branșă.

VICTOR DRODTLOFF,
 lăcătar,

Sibiu—Nagyszeben—Hermannstadt, Bachgasse Nr. 11.
 Ingrădri de vile, biserici, etc. — Cele mai bune acesorii pentru
 încălzit. — Ferestli de fier și oțel pentru fabrici, magazii și
 pivniți. — Prospekte complete de prețuri și informații gratuite.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI ARAD,
 Furray-utca Nrul 2.

Postavuri de reve-
 renzi, brîuri proe-
 țești, roșii, vânate și
 :: negre. ::

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit
noutățile de primăvară

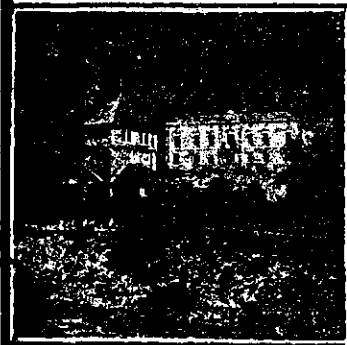
în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri,
 cretoane, batisturi și multe alte articole
 cari nu se pot toate înșira.

Cea mai bogată ma-
 gazie în articlii pen-
 tru sfintele biserici
 : și preoți :

Ciorapi împlețiți în temniță.

Villa „Danilă Valușescu“

Herkulesfürdő — Băile Erculane

Edificiu nou uscat, în fața soarelui.

Aranjament modern pentru familii și persoane particulare.

Serviciu prompt.

Prețuri moderate.

Telefon 594.

Telefon 594.

Institut de împrumutat pânze de dril și saci.

BRAUN MIKSA

negustor de fuilor în și urzică.

ARAD, Piața Boros Béni Nr. 1.

Depozit pentru desfacere:

Saci	Fuilor	Sfori de tutun
Pânze	Sfori pentru vie	Pinză de impac.
Valtrapuri	Sfori p. saci	Rețele de paturi
Așternuturi	Spagat p. pachete	Saci p. stors strug.
Fringhii	Sfori de legat	Fringhii p. snopl.

Cumpăr și vând saci de făină și țărîțe, folosiți.

Telefon: Sas-szálloda.

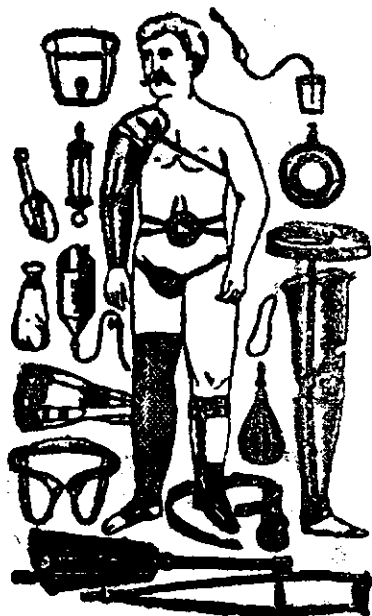
Telefon: Sas-szálloda.

VA rog ca renumita mea prăvălie și atelierul să nu-l confundați cu altă fi. mă! —

KEPES ELEK pregătitor de bandaje și mănușer

Oradea-mare (Nagyvárad)

— Sas-szálloda-átjáró (Passage). —

În atelierul meu pregătesc bandaje de surprătură la cazurile cele mai complicate, bandaje de pânțec, ciorapi de gumă, mașini ortopedice, articole pentru căutarea bolnavilor și orice lucrări de bransă aceasta cu prețurile cele mai moderate, pe lângă garanție.

Cearsafuri și perini din piele de cerb, precum și alte lucrări de piele de cerb. — Primesc și curățirea mănușilor și orice reparație.

Odăi de probă separate pentru femei și bărbați. Țin în depozit tot felul de specialități (preservative) franceze,

— cari se pot căpăta cu prețurile cele mai moderate. —

La cumpărarea articolelor femeiești serviciu prin femei.

Halmái József, fost adjunt la notarul public regesc din Borosineu, și Strausz Gyula, fost officiant de bancă. —

Cancelaria înregistrată

Halmái și Strausz,

pentru mijlocirea împrumuturilor de bani, vinderea și cumpărarea de averi mobile și imobile. Agentura principală a Inst. de asigurare „Phoenix“.

Mijlocește: împrumuturi ipotecare (pe întabulare) și amortizaționale (pe mai mulți ani).

Se angajează: pentru răscumpărarea (convertarea) de împrumuturi ipotecare, dela procente mai mari la mai mici.

Mijlocește: cumpărarea, vinderea, schimbarea și esarendarea de averi mai mari pământuri, etc).

Primește: manipularea (conducerea) caseilor de închiriat pe lângă remunerațiuni cât se poate de minimale.

Mijlocește: vinderea, cumpărarea și schimbarea de căși particulare, căși de închiriat și vii.

Primește: parcelarea și colonizarea averilor imobile (pământuri).

Telefon Nr. 726. Adresa telegrafică: Halmáistrausz. Corespondență se poate face și în limba română.

Arad, (str. bisericii) Weitzer János-u. Nr. 9, în partetul edificiului nou a școlii de fete.

Cu deosebită stimă: **Halmái și Strausz.**

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și măiestru pietrar.

Atelierul central al fabricii: Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

= Ocazie rară ! =
în prăvălia de ieftinătate a ui

R. Mautner

din strada Hunyadi Nr. 1.

Cumpărând o cantitate mai mare am putut să ajung ieftin la articolele de mai jos așa că le pot pune foarte ieftin la dispoziția on. public cât timp va ținea asortimentul.

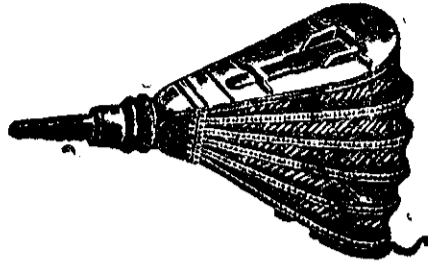
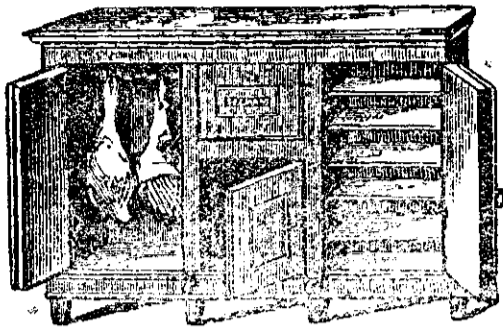
Deline franceze, batisturi, voale, zefire englezești, stoffe de mătase în toate colorile moderne. Stoffe pentru costume femeiești. Stoffe engleze pentru bărbați cu jumătate prețul deasemenea mătăsă.

Prosoape, pânze, scoarțe, covoare și velințe.

Oare de serviciu dela 8—12 și 2—7½.

Prăvălie de ieftinătate a lui **R. MAUTNER.**

Seemann József, lăcătuș tehnic, fabricant de mobile de fier, foi de suflat și dulapuri de gheață în Cluj (Kolozsvár) str. Malom nr. 20,

Recomandă hotelierilor, măcelarilor și în gospodăria casei dulapuri de gheață dela 32 cor. până la 500 cor.

lăcătarilor și faurilor foi de suflat excelenți.

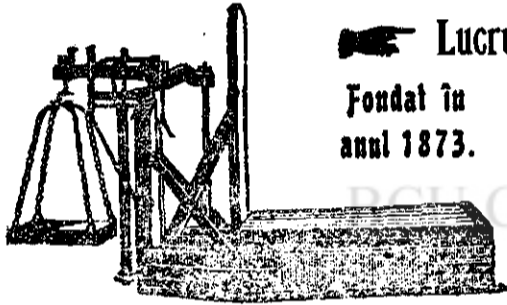
măcelarilor, morarilor, comercianților și domniilor

cântare zecimale și centimale și cântare-poduri în diferite mărimi.

institutilor, spitalelor, cafenelelor și ospătărilor — tot felul de mobile de fier.

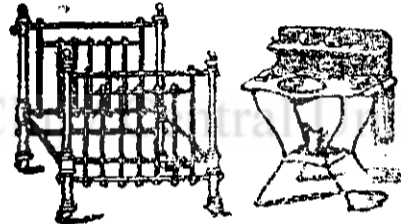
Primește tot felul de lucrări de lăcătare ș. a. lucrări de fier pentru zidiri, porți de fier îngrădire de morminte și vetre de fier din material excelent cu prețuri moderate.

Acei cari cer, cu provocare la ziarul „Tribuna“, primesc catalog de prețuri ilustrat gratis și porto franco.

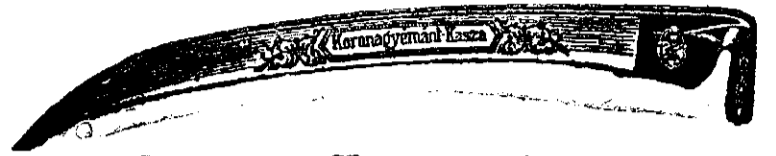

Lucrul bun nu e scump.

Fondat în anul 1873.

Să ne credeți că este în interesul D-voastră, dacă comandați — coasa „Koronagyémánt“

Cu coasa „Koronagyémánt“ bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau mol nu se găsesc între ele. Pentru trăinicia fiecei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc. Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. Comanda se pot face prin trim. banilor înainte sau pe lângă rambura la

Lengyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt“ Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Kuceses Károly atelier de mașini în Makó

Recomandă pompele sale mai noul cu lanț brevetate sântâni executate în atelierul propriu care au preferința, că sunt lefline, nu îngheață, foarte durabile, ocupă loc puțin, umblă ușor și sunt atât de plăcute, încât sunt o podoabă pentru curte. Catalog de prețuri la dorință — se trimite gratuit: **Kuceses Károly, Makó** — (Măcău, comitatul Cenadului).

MOBILE BUNE

cu prețuri favorabile

se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miksa

Békéscsaba.

în

Nagyvárad

Sas-utca Nr. 7.